O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Куч—адолатда

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган · 1999 йил, 19 март, № 10 (203) · Жума кунлари чиқади · Сотувда эркин нархда

НАВРЎЗ халқимизнинг асл миллий байрамидир. У биз кимларнинг авлоди эканлигимизни, қандай улуғ ва бой мерос ворислари эканлигимизни, қандай беқиёс салоҳият соҳиблари эканлигимизни жумлаи жаҳонга яққол намоён қиладиган маънавий бир кўзгудир.

Бугун Наврўзи олам маънавиятимизнинг ажралмас қисми сифатида ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олди.

Зеро, Наврўз табиат оламининг уйғониши ва яшаришини англатса, Ўзбекистон истиқлоли халқимизнинг, юртимизнинг ижтимоий, сиёсий, маънавий жиҳатдан уйғониб, камолот касб этиб бораётганини англатади.

Ислом КАРИМОВ.

ҚАДИМИЙ ВА НАВҚИРОН АЙЁМ МУБОРАК!

Ўлкамизга НАВРЎЗИ ОЛАМ кириб келмоқда. Табиат кўм-кўк либосга бурканмоқда. Ариқларда шалдираб зилол сувлар оқа бошлади. Юзларга майин баҳор шабадаси урилди. Деҳқонлар ўз юмушлари билан банд. Ҳар бир қалбда, ҳар бир дилда Наврўзи олам нашидаси.

Ҳа, биз учун ҳар куни Наврўз бўлсин. Наврўз бу — умумхалқ байрами, дўстлик байрами! Наврўз деҳқончилик байрами, ёшариш ва янгиланиш байрами.

Кириб келаётган Наврўзингиз муборак бўлсин, азиз ватандошлар!

АВЛОДЛАР

НАВРЎЗЖОН

Юрагингдан ғусса кетди, ғам кетди,
Кипригингга илашган у нам кетди,
Қара, душманларнинг боши хам кетди,
Минг бир қавм, арғумоқли Наврўзжон,
Тағли-туғли, ҳур аймоқли Наврўзжон.

Ирқу миллат танламоқдан йироқсан,
Дунё бир уй, унда ёнган чироқсан,
Қадам етмас кулбаларга қўноқсан,
Олам янглиғ кенг қулочли Наврўзжон,
Бижирлаган қалдирғочли Наврўзжон.

Дарёларда кўклам нури муз ёрар,
Патраб-патраб бойчечаклар кўз ёрар,
Ғафлат босган дилни уйғонч сўз ёрар,
Тилсими мўл, аломатли Наврўзжон,
Тангри каби кароматли Наврўзжон.

Ялпиз сомса яхшиликка йўл очар,
Ҳалим есанг кўнгил уйи гул очар,
Сумалакжон баракага қўл очар,
Қут-барака кони ўзинг, Наврўзжон,
Янгиланиш они ўзинг, Наврўзжон.

Завқинг баланд—отдамисан, пиёда,
Гар яшасанг бинафшали дунёда,
Халқин севган бахти бекам, зиёда,
Ҳикмати мўл, ҳиммати мўл Наврўзжон,
Қадри баланд, қиммати мўл Наврўзжон.

Нафасингда Навоийнинг руҳи бор,
Элнинг бахти — эл туғроси, туғи бор,
Ўз тилим деб ўртанган дил чўғи бор,
Рўшноликнинг йўли бўлган Наврўзжон,
Табиатнинг гули бўлган Наврўзжон.

Барот ЯРАШЕВ.

УЧРАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти
ФАРМОНИ
ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗАСИНИ КУЧАЙТИРИШГА ОИД ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ишловчи аёлларнинг юқори малакали меҳнатини рағбатлантириш, уларнинг даромадларини ошириш ҳамда оилада, давлат ва жамият қурилишида хотин-қизларнинг ролини кучайтириш, уларнинг ҳуқуқий, ижтимоий, иқтисодий ва маънавий манфаатларини ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича 1999 йилги тадбирлар Давлат дастурини рўёбга чиқариш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки, 1999 йилнинг 1 июлидан бошлаб, аёллар ёшга доир пенсияга чиққандан кейин ўрта ва кичик тиббиёт ходимлари, провизорлар, ногирон болаларнинг интернат уйларида, «Меҳрибонлик» уйларида тарбиячилар, шунингдек кутубхоначилар сифатида ишлашни давом эттираётган ва пенсияга чиқиш олдидан мазкур мутахассисликлар бўйича камида ўн йил стажга эга бўлган ҳолларда уларнинг пенсияни тўлиқ миқдорда олиш ҳуқуқи сақлаб қолинади.

2. Мазкур фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1999 йил 17 март.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгашининг
ҚАРОРИ
БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши
ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессияси 1999 йил 14 апрелда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1999 йил, 15 март.

Сен баҳорни соғинмадингми...

ҚИШ ВА БАҲОР

Қиш қаҳр отига миниб, дала-боғларни кезарди. Томлардан осилган сумалаклар ажиб манзара кашф этарди. Бироқ бу ҳолатдан гўё безор бўлгандек ҳамма Баҳоройни соғиндим, деб қишнинг ғашига тегади. Қиш эса бундай ўкинади: «Ахир, шу Баҳоройни, бутун табиатни гулларга безашда менинг ҳам улушим борку, агар менинг лайлак қор, майдалаб ёққан қор, сариқ қор, ёмғирларимнинг кучи бўлмаса, олам баҳорда бунчалик кўркам бўлмасди!..»

Дарахтнинг кичкина кавагидан мўралаган чумчуқча қишнинг яна оппоқ қалин пальтосини кийиб олганини кўриб: «Э-ҳа,, ҳали баҳордан умид қилмасам ҳам бўлар экан», дея қайтиб инига кириб кетди. Лекин қора қарға, ола қарға, кўк қарғаларнинг куни туққан эди, мазза қилиб момиқ, муздей қорга бошини суқиб олишарди. Улар қиш фаслининг абадий бўлишини хоҳлашади. Ҳар йили чилла тугаб, баҳор келди деганда қуёшдан илтимос қилишиб, «Жон қуёшжон, нурингни сочма, қара, совуқ қанчалик яхши, ҳаммаёқ оппоқ гилам тўшалгандай, табиат ухлоқ, бига ҳеч ким халақит бермайди. Хоҳлаганча ашуламизни айтиб, қорда чўмиламиз. Сен ҳам дам олаcан», деб ёлворишади. Шунда қуёш хоҳолаб кулибди. «Эй нодон, сен қачон менинг бу ўлкани тарк этганимни кўрдинг? Ҳатто энг аёзли кунларингда ҳам булутлар орасидан жилмайиб боқиб турардим-ку», деб жавоб берибди. Бундан ҳафсаласи пир бўлган қарғалар энди Ойга ялинишибди: «Оймомажон, сени қишда керагинг йўқ. Шундоқ ҳам тунда қор ҳаммаёқни ёруғ қилиб турибди. Бас шундай экан, асло тўлишма. Ахир, Ой тугаб қолса, баҳор ойи бошланади-я», дейишган экан, Оймома: «Ҳамма фаслнинг ўз вақтида келгани яхши. Мен ҳам баҳорни соғиндим. Қара, ҳатто юлдузлар ҳам «Тезроқ осмон зангори бўлса, биз кўкни тўлдириб, чарақлаб турсак» дейишяпти», дебди.

Қарғалар катта дарёга бориб ялинишибди: «Эй дарё, муз остида жим оқинг, шўхлик қилманг, акс ҳолда ён-атрофингиз гул-чечакларга беланиб, баҳорни чақиради!» Бироқ дарё ҳам рад жавобини айтибди. «Менинг ўз йўлим, ақлим бор. Қачон тўлиб-тошиб оқишимни ўзим биламан. Билсанг, мени бу ўлкада кенг боғу роғлар, далалар, қиру адирлар кутмоқда. Уларга оби-ҳаёт бағишлаш учун тўлиб-тошиб оқавераман!».

Шу пайт баногоҳ қаердандир қушларнинг сайрагани эшитилди. Айниқса, булбулнинг овозини тинглаган қарғалар «қор ёғ» деб сайрашдан тўхтаб қолишибди. Негаки қанчалик елиб-югуришмасин, барибир баҳор келибди. Қарғалар ноилож сайрашларини тўхтатишибди.

Қиш қанчалик қаҳр отига минмасин, барибир қуёш чарақлаб чиқибди. Неча ойлаб уриниб ҳосил қилган музлари эриб тугабди. Баҳорнинг илиқ, ёқимли шабадаси дарахтларнинг бошини силабди. Шунда ариқ бўйларидан ялпизлар ниш уриб, ҳамма ёқни хушбўй ҳид босибди. Қурт-қумурсқаларга жон кириб, ғимирлай бошлашибди. Меҳнаткаш чумолилар қачондан бери кўришмаган қариндош-уруғлари, дўстлари билан саломлашиб, яна тирикчиликларини бошлашибди. Қалдирғочлар жуфт-жуфт бўлиб ин қурмоқ учун лой қидира бошлабди. Мусичалар кукулаб, дарахтлар устига уя қура бошлашибди. Турналар чиройли, арқондай тизилиб, баланд парвоз қилиб, хушовозда сайраб ўтишибди. Қаердандир қурбақанинг вақиллаган товуши эшитилиб турибди. Хуллас тез кунда ҳаммаёқ гулларга бурканибди.

Қарғалар ноилож совуқ ўлкаларга учиб кетишибди. Совуқ эса яна бир бор қаттиқ шамол билан эсиб келди, аммо Қуёш уни иссиқ, меҳрли тафти билан эритиб дебди: «Ана кўрдингми, Қишбобо, иссиқ меҳр ҳар доим енгади. Сиз ҳар йили ҳам баҳорни кечиктирмоқчи бўласиз. Аммо барибир Ўзбекистон деб аталмиш бу ўлкани мен асло тарк этмайман. Энди тақдирга тан бериб мени тинч қўй, ҳали сен ухлатган қиру адирлар кўп. Уларни тезроқ уйғотай. Бошини тупроқдан чиқаролмай турган бойчечагу чучмомалар униб чиқсин!

Ана шунақа, азизлар, ҳар йили қиш ойи Баҳор келай деганда бир қайталаб оламни яна совутишга уринар экан. Сабаби, унинг ўзи ҳам бу ўлкага шайдолигидан уни асло тарк этгиси келмас экан-да! Аммо илож қанча? Табиат қонунига кўра барибир иссиқ меҳр ғолиб чиқиб, ҳаммаёқ келинчакдек ясаниб, Наврўз шамоли эса бошлар, туну кун тенг бўлиб, Наврўз қўшиғини айтишар экан. Баҳорни соғинган қурт-қумурсқаю — бутун жонзотлар қўшиқ бошлаб, рақсга тушиб, Наврўз қўшиғини айтиб, БАҲОРни ажиб меҳр ва соғинч билан кутиб олишар экан.

Саломатхон ҲАСАНОВА.

БАЙРАМЛАР МАЛИКАСИ

Яна баҳор келди. Табиатда янгиланиш. Онгимизда баҳорий ёқимли кайфият. Чунки бугун байрамларнинг маликаси бўлмиш — Наврўз айёмини қаршиламоқдамиз. Ушбу кунда менинг кўз олдимдан Наврўз тантаналарига тааллуқли бўлган қуйидаги воқеа ўта бошлайди.

1987 йил апрель ойининг охирлари эди. Мен у пайтда олий ўқув юртларидан бирида тингловчи эдим. Ўқув жадвалига кўра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари ҳам маърузалар ўқишарди. Шундай дарслардан бирига биринчи ва иккинчи курс тингловчилари, мафкура соҳасида ишловчи республика фаоллари ва вилоятлардан вакиллар таклиф қилинганди. Чунки бу галги маърузани Марказий Комитет котибларидан бири ўқиши лозим эди. Маъруза тугагач савол-жавоб бошланди.

Маълумки, ўша пайтда халқимизнинг ардоқли, кўҳна байрами Наврўз диний байрам дея йўққа чиқарилган эди. Расмий равишда ҳеч қайси матбуот нашрлари ёки радио-телевидениеда бирор марта эсланмасди.

Мен маърузачига шу ҳақда ёзма тарзда савол бердим. Нотиқ олдинги саволларга бурро-бурро жавоб бераётганди. Менинг саволимни ўқигач, қалампир чайнагандек афти бурришиб кетди. Қарийб минг кишилик зал сув қуйгандек жимиб қолди. Ва ниҳоят, маърузачининг қаҳрли жавоби янгради:

— Ўртоқ тингловчи, бу кун Муҳаммад пайғамбарнинг туғилган кунига тўғри келади. Бу эса бизнинг Коммунистик ғояларимизга ёт. Шу боис баҳорнинг бошқа кунларидан бирини гул байрами деб атаб, нишонлаш мумкин. Инчайкейин, сиз бизнинг марксизм-ленинизмга асосланган ғояларимизга ёт бўлган тушунчаларни бу ерда кўтариб, бошқаларнинг онгини заҳарламанг. Оқибати яхшилик билан тугамаслиги мумкин.

Ҳа, азиз газетхон, бундан ўн икки йил муқаддам қадрдон Наврўзимизга республикамизнинг айрим раҳбари шундай муносабатда эди. Чунки, жилов Москвада бўлганидан кейин бундан бошқа ниманиям кутиш мумкин?! Марказ хоҳласа халқимизнинг маънавий қадр-қимматини топтарди.

Мана, мустақилликни қўлга киритганимизга ҳам қарийб саккиз йил бўляпти. Шу давр мобайнида юртимизда буюк ўзгаришлар юз берди. Жонажон Наврўзимиз юртимизга қайтиб келди. Мана, саккиз йилдирки, халқимиз уни ҳар йили зўр шодиёна билан нишонламоқда. Чунки бу байрам диний байрам эмас, табиатнинг ўзи белгилаб берган униш, ўсиш, яшариш, янгиланиш байрамидир.

Ҳа, байрамлар маликаси менинг юрагимга айниқса яқин. Зўравонлик замонида ҳам имконим қадар курашиб, ўз муносабатимни холисона билдирганим, виждоним амрини бажарганимдан мамнунман. Чунки, адолат барибир тантана қилишига ишонардим. Фурсатдан фойдаланиб, барчангизни муборак айём билан қутлайман. Наврўз сизларга фақат бахт келтирсин.

Тобе бўлган замонда
Таҳқирланган Наврўзим.
Кимларгадир топталиб,
Қаҳрланган Наврўзим.
Аммо халқим қалбига
Муҳрланган Наврўзим.

Донoгул ЖЎРАЕВА.

«ОЛЛОҲ ҚАЛБИМИЗДА, ЮРАГИМИЗДА»

(Муҳокама, мунозара, баҳс, таклиф)

Дўстлик, ҳамкорлик, тинчлик, меҳр-оқибат ва хайр-саҳоват байрами — муборак Наврўз арафасида Ўзбекистон мусулмонлари диний идораси раисининг ўринбосари Фозил қори Собиров, Халқаро Ислом тадқиқот маркази бўлим мудири Салоҳиддин Муҳиддинов, Чилонзор тумани бош имом хатиби Фозилжон Убайдуллаев, республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раисининг ўринбосари Ниғматилла Абдуллаев, республика «Камолот» жамғармаси бошқаруви раисининг ўринбосари Қаҳрамон Қуронбоевлар таҳририятимизга ташриф буюриб, «Адолат» газетасининг Бош муҳаррири Тўхтамурод Тошев ва мазкур баҳс-мунозарани ёзиб олган махсус мухбиримиз Мурод Калонхоновлар билан биргаликда Йўлбошчимиз Ислом Каримовнинг «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги мухбирининг саволларига берган жавоблари юзасидан фикр алмашдилар.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Аввало шу қутлуғ Наврўз айёми арафасида таҳририятимизда Сизлар билан юз кўришаётганимиздан хурсандмиз. Илоҳим ҳаммамизга шу улуғ байрам фазилатлари — меҳр-оқибат, дўстлик, тинчлик насиб қилсин, юртимиз ҳамиша осойишта бўлсин! Халқимиз истиқлол йўлидан ҳуқуқий-демократик, Буюк давлат қурилиши сари шаҳдам қадамлар билан олға бораверсин! Бахтимизга бу улуғвор ишларда бош-қош бўлиб келаётган Йўлбошчимиз омон бўлсинлар!

Маълумингизким, 16 февраль куни рўй берган мудҳиш воқеа ҳаммамизнинг қалбимизни ларзага солди. Ҳаммамиз юрт отасига суиқасд қилган террорчи падаркушларга лаънатлар айтдик ва ҳамон айтмоқдамиз, бундан кейин ҳам айтаверамиз.

Хўш, қўпорувчилик ҳаракатларини кимлар амалга оширди? Улар кетида қандай кучлар турибди? Ақидапарастлар билан сохта демократларни қандай мақсад бирлаштирди? Уларнинг мақсадлари нима? Минг афсуски, хориждаги баъзи оғзига кучи етмаган матбуот нашрлари, иймонсиз мухолифатчилар бу воқеа ислом динига қарши курашни авж олдириш учун атайлаб уюштирилди, энди Ўзбекистонда дину диндорларга нисбатан сиёсий муносабат ўзгаради, дейишгача бориб етдилар.

Биз Сизларнинг ана шу масалаларга муносабатингизни билмоқчи эдик.

Фозил қори СОБИРОВ: — Бисмиллоҳир роҳманир роҳийм! Жуда ҳақ гапни гапирдингиз. Туҳмат ва ёлғоннинг умри қисқа. Бир тасаввур қилинг: халқимизга руҳан яқин бўлган улуғ алломаларимиз, мана шу қутлуғ заминимизда туғилиб воясига етган, муборак номларини бутун ислом олами чексиз эҳтиром билан тилга оладиган Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Хожа Баҳовуддин Нақшбанд, Аҳмад Яссавий, Абдухолиқ Ғиждувоний, Замахшарий каби пири комилларимизнинг номини, уларнинг бой илми, меросларини бизга ким қайтариб берди? Бу буюк зотларнинг покиза жисмлари дафн этилган жойларни ким обод этиб, зиёратгоҳларга айлантирди, маънавий-руҳий ҳаётимизни ким шу улуғ алломаларимизнинг номлари билан боғлади? Ислом Каримов жаноби олийлари эмасми? Ким бу ҳақиқатни инкор этади? Бас, шундай экан, бу иймону эътиқоди мустаҳкам одамнинг жонига қасд қилган, бегуноҳ одамларни ўлдирган террорчиларни илоҳим жойинг жаҳаннамда бўлсин деб қарғамасликнинг иложи йўқ. Биз учун масаланинг энг алам қиладиган жойи шундаки, иймонсиз террорчилар на Қуръону, на Ҳадиси шарифларга тўғри келмайдиган гуноҳи азим ишларни ислом никоби асосида амалга оширганлари бўлди. Беихтиёр ўйлаб қоласан киши, уларни бу гуноҳга ким бошлади? Уларнинг ортида кимлар турибди? Ким рағбатлантиряпти уларни? Наҳотки ўз фарзандларимиз юрт отасига, демакки, ўз отасига суиқасд қилиб, падаркуш деган тавқи лаънатни бўйнига осса! Бунга ким айбдор?

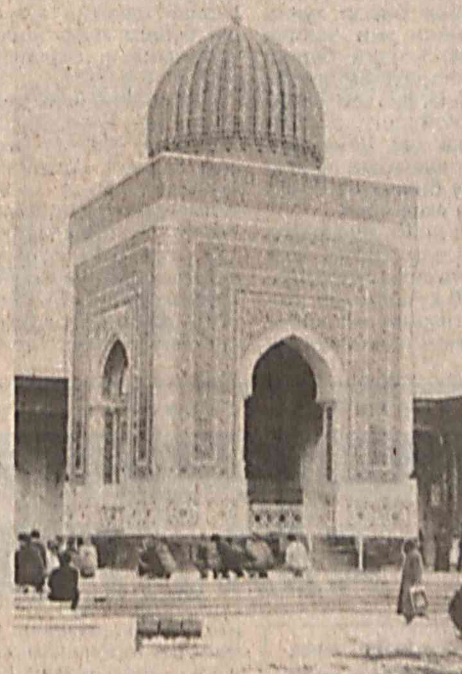

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Ҳамма гап шунда! Нега бу ёшлар шум ниятли душманлар таъсирига тушиб қолди? Наҳотки биз ундан бехабар қолган бўлсак! Демак, биз Президентимиз таъкидлаганларидек, ёшлар тарбиясига алоҳида эътибор беришимиз керак. Бу ўринда диннинг ҳам ўрни катта. Фозилжон ака, Сиз, диний идорамиз раҳбариятининг бу борада амалга ошираётган ва ошиража к ишлари хусусида нима дея оласиз?..

Фозил қори СОБИРОВ: — Ўша мудҳиш суиқасддан сўнг тезлик билан «Мурожаатнома» тайёрлаб, барча масжидларимизга тарқатдик. Унда халқимизни қўрқувга, тушкунликка тушмасликка, аксинча, Йўлбошчимиз атрофига янада жипслашиб, ёвузларга қарши бирлашиб курашишга, динимиз ниқоби остида исломга зид ишлар қилаётганларни фош этишга, айниқса, ёш авлодни ақидапарастларнинг таъсирига тушиб қолмаслиги учун жойларда амри маъруфлар қилишга даъват этдик. Идорамиз ва имом-хатибларимиз маҳаллалар, ташкилот ва идораларда бўлиб, аҳоли ўртасида маърузалар қилишди. Матбуот, радио, телевидение орқали чиқишлар қилдик ва бу ишларни изчил давом эттирмоқдамиз.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Тақсир, айрим ёшларимиз қабиҳ ниятли бузғунчиларнинг таъсирига тушиб қолганлигининг туб сабаблари нимада, деб ўйлайсиз?

Фозил қори СОБИРОВ: — Иймонининг бўшлигида. Шўро даврида кишиларимиз диний билимлардан узоқлаштирилди. Натижада халқимизнинг каттагина қисмида ҳақиқий ислом нима эканлигини тушунмаслик аломатлари пайдо бўлди. Мустақиллигимиз шарофати билан эса яна динимиз халқимизга қайтарилди. Худди шу жараёнда биз, диний мутахассислар исломга ташна халқимизга динимизнинг фақат эзгуликка хизмат қилишини, қон тўкиш, кишиларга озор бериш унга ёт эканлигини тушунтиришимиз керак эди. Афсуски, бу исломий бурчимизни тўла бажара олмадик. Халқ орасида амр-маъруф қилувчиларнинг баъзилари ҳатто бунга қодир ҳам эмасди...

Бундан хориждаги ёвуз, қўпорувчи, бузғунчи гуруҳлар устамонлик билан фойдаланишди. Халқимизнинг исломга садоқатидан, Оллоҳ номи билан бошланган йўлга юришидан фойдаланиб, уларни динимиз

(Давоми 2-бетда).

«ОЛЛОҲ ҚАЛБИМИЗДА, ЮРАГИМИЗДА»

(Боши 1-бетда).

ниқоби остида, Қуръон оятларию Ҳадисларни ўз манфур мақсадларига мос келадиган тарзда бузиб талқин қилиб, билимсиз айрим ёшларимизни ўз томонларига ағдариб олдилар.

Мурод КАЛОНХОНОВ: — Мени кечирингу жойларда амр-маъруф қилаётган «мулла»ларнинг анчагина қисми етарлича дунёвий, диний билимларга эга бўлмаган, ҳеч бир масжиднинг масъул ходими бўлмаган, фақатгина соқол қўйиб, салла ўрагану офтоба кийиб олган кимсалар эди. Бундай чаласаводларнинг оммага таъсир ўтказа олиши амри маҳол-да. Аксинча, телба-тескари гаплари билан одамларнинг ихлосини қайтаради.

Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ: — Фикрингизга қўшиламан. Бизда чуқур исломий билим берадиган, фиқҳшунос мутахассис олимлар чиндан ҳам кам. Бундан фойдаланган ғанимларимиз диндорлик ниқобини кийиб олиб, динга қарши ишларни тарғиб қилишгача бориб етдилар.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Ҳизбулло, Ҳизбут Таҳрир ва бошқа шунга ўхшаш партиялар ҳақида батафсилроқ маълумот беролмайсизми?

Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ: — Ҳизбулло сўзи арабча бўлиб, «Оллоҳнинг партияси» деган маънони беради. Бу партия диннинг Шиа оқимига мансуб. Ҳизбут Таҳрир эса «Озодлик партияси» деган маънони англатади. Бу партия аслида диндан ташқари. Унинг мақсади, кишиларнинг Оллоҳга бўлган эътиқодидан фойдаланиб, ҳокимиятни эгаллаш. Қилар иши террор, қўпорувчилик. Шунинг учун ҳам унинг асосчилари ўз замонасидаёқ мусулмон мамлакатларидан қувғин қилинганлар. Натижада улар Оврупога жойлашиб олиб, мусулмонлар ниқоби остида ишлай бошлаганлар.

Ҳизбут Таҳрирнинг асосчиси Тақииддин Набихони бўлиб, у бу партияни 50 йиллар атрофида ташкил қилган. Кейинроқ эса ўз юртидан кетишга мажбур бўлган. Бу партия аъзоларини, таъбир жойиз бўлса, бемалол дин душманлари дейиш керак. Негаки, улар қайси мамлакатда пайдо бўлсалар, ўша жойда ўз хатти-ҳаракатлари билан исломни обрўсизлантирадилар, мусулмонларни жаҳон афкор оммаси олдида ёмон отлиқ қиладилар.

Ҳизбут Таҳрир аъзолари дастлаб 13 йилда дунёда халифалик давлатини тиклаймиз деб овоза қилишган эди. Лекин мана орадан бир неча 13 йиллар ўтиб кетса ҳам мақсадларига етолмадилар. Бундан кейин ҳам етолмайдилар. Буни ўзлари ҳам биладилар. Лекин имкони бўлган мамлакатда ҳаракат қилиб, халқ орасида парокандалик, қўрқув ва ваҳима ҳосил қилмоқчи бўладилар. Бундан мақсадлари ислом динини жаҳон халқларига ёмон кўрсатиб, ундан одамларнинг ихлосини қайтаришдир. Афсуски, бунақа бузғунчи партиялар бугина эмас. Юртимизга «Қодиёния», «Баҳоия» каби дин ниқоби асосида фаолият юритувчи партиялар ҳам кириб келган...

Мурод КАЛОНХОНОВ: — Бундан хулоса шуки, бу партияларнинг келиб чиқиши, мақсади, дунё мамлакатларидаги барча қилмишларини халққа, айниқса, ёшларга кенгроқ тушунтириш керак экан-да, токи ҳеч ким уларнинг тузоғига илинмасин.

Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ: — Тўғри, лекин юқорида таъкидлаганимдек, ҳозирча бу ишларни уддалайдиган мутахассисларимиз кам. Шунинг учун диний илмга ташна, иқтидорли ёшларимизни танлаб, ҳақиқий исломий ўқув юртларида ўқитишни йўлга қўйиш лозим.

Мурод КАЛОНХОНОВ: — Менимча бу бузғунчи партиялар, уларнинг кирдикорларини фош этувчи адабиётларни чоп этиш керак. Шундай қилинса бу ҳақда фақат имом-хатибларимиз томонидан эмас, олий ўқув юртлари ва ўрта мактабларда ҳам ўқитувчилар томонидан ёшларга сабоқ бериш мумкин бўлади.

Қаҳрамон ҚУРОНБОЕВ: — Менимча, худди шундай қилиш керак. Бу партиялар хусусида фақат имом-хатибларимизгина эмас, чуқур дунёвий илмга эга бўлган мутахассислар ҳам сабоқ беришини таъминлаш даркор. Яқинда биз республикамиз вилоятларида «Имом ал-Бухорий ва ёшлар маънавияти» мавзуида анжуман ўтказдик. Анжуман жараёнида бу буюк зотнинг қадамжоларини, мақбараларини зиёрат қилдик. Бир пайтлар вайрона бўлиб ётган бу жойдаги ободончилик, қурилишларни кўриб ёшларимиз ғоят таъсирландилар. Ҳадис илми мутафаккири бўлмиш бу муҳтарам бобокалонимизга давлатимизнинг бераётган алоҳида эътиборига қойил қолдилар. Йўлбошчимизнинг Имом ал-Бухорий яратган бой маънавиятга муносабатларини ўз кўзлари билан кўриб таҳсинлар айтдилар. У ерда имом-хатиблар ғоят мазмундор маърузалар қилдилар. Шунингдек, имом ал-Бухорий бобомизнинг бой маънавий меросларни, у кишининг хотираларини улуғлаш, ҳақиқий ислом динию, бу дин ниқоби остида ишлаб, ўзларининг ғаразли мақсадларига эришиш орзусида юрган сиёсий партиялар хусусида маъруза қилган «Имом ал-Бухорий жамғармаси» бошқаруви раиси Зоҳидулло Мунавваровнинг маърузалари ҳам ёшларимизга беҳад манзур бўлди.

Мунавваровнинг айниқса, ал-Бухорий бобомизнинг ислом дунёсидаги обрў-эътиборлари, ул зотнинг ўткир зеҳнлари, кучли хотиралари ҳақидаги ҳикоятлари, асарларининг меҳр-мурувват, саховатлик, очиққўнгиллилик, ота-она, аёллар ва катталарга ҳурмат, етим-есирларга мурувват, фақир бечораларга ҳиммат, Ватанга садоқат, меҳнатсеварлик ва ҳалолликка даъват этиш каби ҳақиқий инсоний фазилатлар ва намунали тартиботлар мажмуаси эканлиги тўғрисидаги ишонарли, асосли хулосалари ёш авлод учун катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлди. Ёшлар у ердан бу улуғ бобомиз тавсия этган йўл-йўриқлар, панд-насиҳатлар ва ўгитлар асосида яшаб, ишлашга аҳд қилган ҳолда қайтдилар. Шу билан бирга улар 16 февраль куни юртимиз Отасига, демакки, ўз халқига суиқасд қилган оқпадарлар нечоғли гуноҳи азимга ботганларини, ҳар икки дунёларини бутунлай вайрон этганларини чуқур ҳис қилиб, уларга лаънатлар айтдилар.

Мен бу биргина воқеа мисолида диний оқимлар, ислом ниқоби остида ишловчи жоҳил партиялар хусусида дунёвий олимларимиз ҳам тушунтириш ишларини маромига етказиб, олиб боришлари мумкинлигига ишонч ҳосил қилдим. Агар худди шу мавзуларга оид, бу ерда айтилганидек қўлланмалар чоп этилса, уни ёшларимизнинг ўзлари мустақил ўқиб ўрганишлари ҳам мумкин бўлади.

Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ: — Шахсан мен диний алломалар, диний оқимлар ва дин ниқобидаги партиялар хусусида дунёвий илм соҳибларининг маърузалари қилишларига қарши эмасман. Лекин қўй сўйса ҳам қассоб сўйсин, деганларидек, бу иш билан диний мутахассисларимизнинг шуғулланишлари кўпроқ фойда беради, деб ўйлайман. Бунинг учун эса республикамиздаги диний ўқув юртлари дастурларию, таълим-тарбия ишлари савиясини ошириш керак. Шунингдек, машғулот ўтказувчи муллаларни ҳам тўғри танлай билиш даркор.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Нафақат дарс берувчи домлаларни, балки диний масканларда таълим олувчиларни ҳам тўғри танлай билиш лозим. Шўролар даврида эса кимнинг фарзанди дунёвий мактабларда ўқиёлмаса, ёки бирор ҳунар эгаллай олмаса уни эскича (яъни, диний) ўқишга бериш керак дейишарди ва худди шундай қилинарди ҳам (динсиз большевойларга аслида худди шу керак эди. Диний мутахассислар қанчалик нўноқ, қобилиятсизу билимсиз бўлса уларга шунча яхши эди).

Эндиликда динга муносабат бутунлай ўзгарди. Шунга яраша диний мутахассисларимиздан ҳам талаб кучаймоқда. Диний ўқув юртларига энг қобилиятли, билимга ташна ёшларни қабул қилишга эришиш керак. Аксинча диний билимни чуқур билмаган имом-хатиб одамларга таъсир ўтказолмайди. Бундан эса реакцион партиялар фойдаланиб қолиши ҳеч гап эмас.

Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ: — Амалда шундай бўлди ҳам. Масжидлардаги имом-хатибларимизу, маросимларда амри-маъруф қилувчи домлаларимизнинг таъсир ўтказа олмаганларидан (ҳаммалари эмас, албатта) айрим ёшларимизни диндор ниқобидаги динсизлар партияларининг вакиллари ўз ортларидан эргаштириб кетдилар. Бироқ бу ишлар имом-хатибларимизнинг чуқур билим эгаллаш мажбуриятидан халос этмайди. Пухта диний билимни эгаллаган, иймони бут одамдан ҳеч қачон она юртга, она халққа, унинг ўзи сайлаб қўйган раҳбарларига нисбатан хоинлик қиладиганлар чиқмайди. Негаки у пайғамбаримиз (С. А. В.) нинг «хиёнатларнинг энг каттаси Ватанга хиёнатдур», «Ватанни севмоқ иймондандир» каби ҳадисларига риоя қилади.

Фозил қори СОБИРОВ: — Пайғамбаримиздан «Ё расули Оллоҳ, Оллоҳдан энг керак нимани сўрайлик?» деганларида сарвари олам: «Қалбингга иймон сўра, танангга сиҳат-саломатлик сўра, яшаб турган ҳаётингга тинчлик сўра» деганлар. Бу учта буюк неъмат кимгаки насиб қилган бўлса — бу инсон замонасининг бахтли-саодатли кишисидир. Лекин мана шундай неъматлари манбаи бўлмиш тинчликнинг қадрига етмаган, кўрнамак, ношукурлар динга ҳам, инсониятга ҳам, Ватанга ҳам қабиҳлик қилади. Улар Оллоҳга эмас, ўзларининг куфр ғояларига қул бўлишни афзал кўришади. Мустақил диёримиздаги файз барокотни, тинчлигу осойишталикни, хотиржамликни кўролмаган қандайдир ёт унсурларнинг гапига кириб, портлашлар қилганлар Оллоҳнинг берган неъматларига ношукурлардир. Бундай кимсаларнинг аҳли исломдан эмасликларини халққа етказиш, биринчи навбатда ҳурматли имом-хатибларимизнинг вазифаларидир.

Фозилжон УБАЙДУЛЛАЕВ: — Худди шундоқ, тақсир. Туманимиз имом-хатиблари нафақат масжидларда, балки ўқув масканлари, корхоналару маҳаллаларда ҳам бўлиб, унда Президентимизнинг «Туркистон-Пресс» мухбири саволларига берган жавоблари моҳияти хусусида, Грузия Президенти Э. Шеварнадзе билан учрашув чоғида ўтказилган матбуот конференциясида билдирган фикрларга таянган ҳолда маърузалар қилмоқдалар. Улар пойтахтимизда портлашлар қилган лаънати кимсаларнинг исломдан эмасликларини, ҳақиқий мусулмон киши бунақа куфр ишларга қўл урмаслигини тушунтирмоқдалар.

«Ислом тинчлик демакдир», «Ноҳақ қон тўкиш исломда катта гуноҳ», «Ҳизбут Таҳрир» қанақа фирқа?, «Адашганлар» каби мавзуларда маърузалар қилмоқдалар. Шу билан бирга аҳолига масжидларнинг ҳақиқий маърифат ўчоғи, дину диёнат маскани эканлигини тушунтирмоқдалар. Бу Оллоҳнинг уйида фисқуфасод, иғвою, бузғунчилик гапларга ўрин йўқлигини англатмоқдалар.

Имом хатибларимизнинг ҳаммаси ҳам, Тошкентдаги диний олий ислом институти ва Бухородаги «Мирараб» мадрасасини тугатган мутахассислар бўлиб, улар масжидларни тўла ўз назоратига олганлар. Бизнинг фикримизча, масжид фақат ибодат масканигина эмас. Бу ер таълим-тарбия ўчоғи, у ёки бу даражада маслаҳат оладиган жой ҳамдир. Жаноб пайғамбаримиз ҳам мусулмонларга Оллоҳ амрларини, ўз фармонларини шу масжидларда саҳобаларига етказганлар. Шунинг учун ҳам имом-хатибларимиз ёшларни норасмий масжидларга бормасликка, дин ниқобида иш юритувчи сохта «мулла»ларнинг таъсирига тушиб қолмасликка даъват этмоқдалар. Ҳақиқий диний билимга иштиёқманд, қобилиятли болаларни эса расмий ислом ўқув масканларига ўқишга тавсия этмоқдалар.

Биз норасмий масжидлару хуфёна хонаки диний мактабларга қатъиян қаршимиз. Уларнинг ёпиб қўйилиши тарафдоримиз. Негаки давлатимиз масжидларнинг ошкора ишлашига рухсат бериб қўйган, диний ўқув масканлари очилишига монелик қилаётгани йўқ. Аксинча қўллаб-қувватлаб, ёрдам бераётган бир пайтда бунақа хуфёна ишларга эҳтиёж йўқ. Шундай ишларга қўл ураётганларнинг мақсади диний эмас. Агар чиндан ҳам шундай бўлганда улар расман ишлаб турган масжидлару, диний таълим берадиган ўқув масканларидан қочиб, яширинча фаолият кўрсатмасдилар. «Ошинг ҳалол бўлса кўчада ич» нақлига амал қилиб, рўйхатдан ўтган масжидларда ибодатларини қилиб, халққа айтадиган гапларини айтаверардилар.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Юртбошимиз ҳам ёшлар тарбиясига алоҳида эътибор бериш, уларни бузғунчи душманлар ноғорасига ўйновчи нодонлар эмас, ҳақиқий диёнатли, эл-юртига, Ватанига содиқ донолар бўлиб камол топишлари учун нимаики зарур бўлса, барчасини қиляптилар. Уларга келажагимиз деб ишонч билдиряптилар, «ёшларимизни ҳеч кимга бериб қўймаймиз» демоқдалар.

Қаҳрамон ҚУРОНБОЕВ: — Биз ёшлар Президентимизнинг бу юксак ишончларини оқлашимиз керак. Қолаверса, Йўлбошчимиз ким учун қайғуряптилар, ким учун жон куйдириб меҳнат қиляптилар? Бу ҳақда яна бир бор чуқур ўйлаб кўрайлик. Ахир, улар мен шу азиз халқим учун, шу мўътабар юртим учун жонимни тикканман деб турсалар, нега биз уларга садоқат кўрсатмайлик.

Ўша мудҳиш портлатишлар куни ҳам Йўлбошчимиз юрт отасига хос фазилатларини намоён қилдилар: «Қўлингдан келса, мени ёмон кўрсанг, снайперингни қўй-да, ўзимни от, нега бегуноҳ одамларни ўлдирасан? Энди мен бу марҳумларнинг ота-оналари, бола-чақалари, қариндош-уруғларининг юзига қандай қарайман» дедилар. Бу гаплар фарзанд доғидан куйган отанинг изтироблари эмасми?

Бас, биз учун Йўлбошчимиз жонларини тиккан эканлар, нега биз у киши учун жонимизни тикмайлик. Ахир, отани ҳимоя қилиш фарзанднинг бурчи-ку! Қолаверса, урушлар чоғида оддий солдатлар ҳам кўксини қалқон қилиб командирини ҳимоя қилади-ку!

Мен хизматим тақозоси билан кўплаб ёш сафдошларим билан учрашаман. Гап айланиб шу масалага қадалганида улар юрт учун, юртбоши учун керак бўлса жон фидо қилишга тайёрликларини айтишади. Бу табиий ҳол. Лекин Президентимизга суиқасд қилган у падаркушлар қаёқдан чиқди? Уларни бу йўлга бошлаган ким? Улар кимларнинг таъсирида эди, кимлар билан юрарди, кимлар билан ҳамтовоқ эди? Агар бу саволларга вақтида жавоб излаганимизда эҳтимол уларни бу бемисл жиноятдан асраб қолармидик...

Энди бу иш бизга аччиқ сабоқ бўлиши керак. Ёшлар рўза тутяпти, номоз ўқияпти, деб хотиржам бўлмай, улар кимлар билан дўстлашяпти, қаерларда юрибди, қандай «мулла»дан таълим оляпти деб ҳам қўрайлик. Токи хориждан келган аллақандай қаланғи-қасанғилар таъсирига тушиб қолмасин, Ватан хоинига айланмасин!

Бизнинг жамғармамиз ёшларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, лоқайдлик, боқибеғамлик, коммунистик ва диний ақидапарастликка қарши курашиш мақсадида таъсирчан тадбирларни белгилаб, уни муваффақиятли ҳаётга тадбиқ этмоқда. «Фидойилар» клуби ҳам худди шу мақсадга қаратилган. Унинг раҳбарлари жойлардаги илғор ёшларнинг ўзидан бўлади. Бу бир жиҳатдан фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органларига ўхшаб кетади.

«Фидойилар» клубларининг ассоциацияси иш бошлагани ҳам айни муддао бўлди.

Яқинда «Фидокорлар» клуби билан ҳамкорликда ишлаш ниятида жамғармамиз Фидокорлар миллий демократик партияси билан ўзаро битим тузди.

Бу Битимга мувофиқ чекка қишлоқлардаги ёшлар ҳаёти ўрганилади, ишсизларга иш топишга ёрдам берилади. Спорт ва бошқа соҳаларда мусобақалар уюштирилади.

Жамғармамиз халқаро ислом тадқиқот институти билан ҳамкорликда ишламоқда. Бу институтда чоп этилган китобларни биз ёшларга етказиб бериб турамиз. Улар шу асосда ўзларининг билимларини оширмоқдалар, иймонларини мустаҳкамламоқдалар.

Яқин кунларда «Сиз тарихни биласизми? деган кўрик-танловини ўтказамиз. У Ватанимизнинг қадимги тарихи, ислом динининг юртимизга кириб келишидан тортиб, то бугунги истиқлол кунларигача бўлган даврни ўз ичига олади.

Биз жамғармамиз тажрибасидан келиб чиқиб, ёшлар билан ишловчи барча ташкилотлар биргалашиб, ўзаро ҳамкорликда ишлашлари лозим деган қарорга келдик.

Нигматилла АБДУЛЛАЕВ: — «Маҳалла» хайрия жамғармаси жамоаси ҳам худди шу фикрда. Бошқа партия ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ишлашни кўзда тутаяпмиз.

> **«Мен ҳам шу халқнинг бир фарзандиман, шу миллатнинг бир ўғлиман. Алҳамдулиллоҳ, бир мусулмон фарзанди сифатида халқимга хос исломий тушунча ва туйғулар менинг ҳам қалбимда, юрагимда барқарор ва мен бу дунёю у дунё ўз эътиқодимдан қайтмайман».**
>
> **Ислом КАРИМОВ.**

Умуман, республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси 16 февраль воқеалари муносабати билан «Истиқлолни кўз қорачиғидай авайлаб-асрайлик» шиори остида Ўзбекистон халқига, Президент Ислом Каримовга мурожаатнома қабул қилди. Шу билан бирга республика маҳаллаларида пойтахтда содир этилган бу фожеали воқеанинг туб моҳиятини кенг муҳокама этиш, маънавиятни юксалтириш руҳидаги тарғибот-ташвиқот ишларини янада кучайтириш, маҳаллалар фаолиятини такомиллаштириш мақсадида жамғармамиз бошқаруви ҳузурида тезкор гуруҳ ташкил этилди.

«Маҳалла» хайрия жамғармасининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бўлими бошқарувлари ҳамда маҳалла ўзини ўзи бошқарув органлари айни пайтда Президент Ислом Каримовнинг «Туркистон-пресс» агентлиги мухбирига «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» сарлавҳаси остида берган жавобларининг мазмун ва моҳиятини муҳокама этишни давом эттирмоқда. Аҳоли ўртасида маънавий-маърифий ишларни кучайтириб, диний ақидапарастликнинг олдини олиш ишларига эътиборни кучайтирмоқда.

Маҳалла фаоллари ва оқсоқоллари айниқса ёшларнинг таълим-тарбиясига, кундалик ҳаёт тарзига, уларнинг ўқиш, касб-ҳунар ўрганиш ишларига, қабиҳ ниятли ёвуз кучлар таъсирига тушиб қолмасликларига доимий эътиборни кучайтирмоқда. Маҳаллалардаги мавжуд масжидларнинг фаолиятини маънавият, таълим-тарбия борасидаги ишларни ривожлантиришга хизмат қилдиришга жиддий аҳамият бермоқда. Шунингдек, ёш авлодни маънан соғлом руҳда тарбиялашдек муҳим ишда «Оила — маҳалла — мактаб ҳамкорлиги» концепцияси изчил ҳаётга тадбиқ этилмоқда.

Мурод КАЛОНХОНОВ: — Нигматилла ака, шўролар ҳукмронлиги даврида турли республикалардан, айниқса собиқ Иттифоқ (ундан қутулганимиз адабий бўлсин)нинг шимолий ҳудудларидан таг-тугининг тайини йўқ дайдилар «Ўзбекистон жаннатмакон ўлка» деб юртимизга гала-гала бўлиб келаверарди. Бироқ уларни келган жойига қайтариб юборишнинг иложи бўлмасди. Негаки шундай қилинса бўйнимизга миллатчи, маҳаллийчилик тамғалари басиларди.

Оллоҳга шукрларки, энди мустақил бўлдик. Илгарилари юртимиз Ислом оламидан ажратиб қўйилган бўлса, энди у ёққа ҳам юз бурдик. Лекин мени кечирасизу, «биз ўзбеклар бағри кенг халқмиз» деб гоҳ ўша дайдиларнинг, гоҳ ислом ниқоби остида иш юритувчи экстремистларнинг, гоҳ гиёҳфурушлару «соққа ишлаб кетгани келган фоҳишалар гуруҳларининг юртимизга кириб келишларига ҳам бепарво бўлдик. Халқимизнинг айниқса ёшларимизнинг улар таъсирига тушиб қолишидан чўчимадик. Мана энди бунинг азиятини чекиб ўтирибмиз. Нима, шаҳар бедарвозами? Хоҳлаган одам юртимизга келиб бузғунчилик қилаверадими? Ҳатто бошқа мамлакатлардан келиб, ўлкамиздан уй-жой сотиб олаётганлар, бирор жиноятни, ҳатто ёлланма қотиллик қилиб, астагина қочиб қолаётганлар йўқми? Нега бунақа ишлар маҳалланинг эътиборидан четда қолмоқда?

Нигматилла АБДУЛЛАЕВ: — Тўғри айтдингиз. Бу соҳада маҳалла фаоллари ҳам бироз бепарволикка йўл қўйган эди. Ҳатто маҳаллага кимлар уй олиб кўчиб келяпти, кимлар ижарада яшаяпти билмаймиз. Сабаби, нотариал идоралар уй-жой савдосини ўзлари расмийлаштириб юбораверадилар. Маҳалла эса бундан бехабар қолаверади. Шунинг учун ҳам бундан буён бу масалалар бевосита маҳалланинг иштирокида амалга оширилиши керак деб ҳисоблаймиз. Токи кўчиб келаётган ёки кўчиб кетаётган одамни маҳалла билсин.

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Маълумки, боя, Салоҳиддин ака айтган ислом ниқоби остида ишловчи диний экстремистик партияларнинг вакиллари, уларнинг қулига айланган иймонсиз фуқароларимиз масжидларда бемалол ҳаракат қилолмайдилар. Лекин хонадонларда хуфёна йиғилиб, «машғулот» ўтадилар, режалар тузадилар. Нима, бундан маҳалла-кўй бехабарми? Қўни-қўшниларчи? Ахир, маҳалла ҳар нарсага кўз-қулоқ бўлиб туриши лозим эмасми?

Нигматилла АБДУЛЛАЕВ: — Сиз ҳақсиз. Дарҳақиқат, маҳаллага бирор бегона одам ўралаб қолса дарҳол уни суриштириш, бировнинг у ёки бу фарзанди ножўя қадам босса уни тартибга чақириш қадимий ўзбекона удумларимиздан. Ахир, халқимизнинг бир болага етти маҳалла ота-она деган мақоли ҳам бежиз айтилмаганку!

Лекин минг афсуски, кейинги пайтда бунақа ишларга бепарво бўлиб қолдик. Бировнинг боласи бирор ножўя иш қилаётган бўлса «Менга нима» деб ўтиб кетаверадиган, маҳаллада бегона одам изғиб юрса уни кўриб-кўрмасликка олиб ўтиб келаверадиган одамларимиз кўзга ташланмоқда. Бунга энди чидаб бўлмайди. Ҳар бир нарсадан огоҳ бўлишимиз керак. Одамларни лоқайдликдан, бепарволикдан халос этиш чораларини кўришимиз зарур ва биз бу борада жиддий чораларни кўра бошладик.

Участка нозирлари билан ҳамкорликда расман рўйхатдан ўтмай ижарада яшовчилар, мардикор бозорларида изғиб юрувчилар, у ёки бу нарса сотаман деб хонадонма хонадон дайдувчиларни бир-бир назоратдан ўтказишни йўлга қўйяпмиз.

Мурод КАЛОНХОНОВ: — Шундай қилиш шарт. Атрофда бўлаётган воқеаларга лоқайд қараш бизнинг халқимизга бутунлай ёт. Ёшларимизга шу она-Ватан бизнинг ҳаммамизники эканлигини, барчамизнинг тақдиримиз у билан боғлиқлигини тушунтирмоғимиз, уларни дину диёнатли, она халқию, жонажон диёрига содиқ, миллатпарвар, фидойи инсонлар бўлиб етишишига ҳисса қўшиш ҳар биримизнинг бурчимиз эканлигини чуқур англатишимиз даркор.

Шундай қилайликки, ёшларимиз иймон-эътиқодли, ўз юртига ўз халқига содиқ, қалбида миллий ғурур, ифтихори барқ уриб турадиган бўлсин. Юрт истиқлолини шараф деб билиб, уни мустаҳкамлаш учун курашсин.

Энди, азизлар, агар рухсат берсаларингиз пойтахтимизда портлатишлар содир қилиб, бегуноҳ кишиларнинг ёстиғини қуритган ғаламисларга ва уларнинг ортида турган ватангадоларга ўз нафратинимни ифодалаб ёзган бир шеъримни ўқиб берсам.

Ватан хоини бўлган ҳар
дили бежони ер ютсин!
кечиб ўз юртидан,
ёт ўлкага
шайдони ер ютсин!
Сотиб Оллоҳ каломини
куфт ишларга қўл
урган,
Диёнатсиз, ғаразўй,
фитначи расвони
ер ютсин.
Амалда юртидан юзни
буриб
ўзга маконларга,
Оғизда жон фидодир
деб
қуруқ даъвони ер
ютсин!
Билимдон бўлсину
ҳар кас
меҳр қўйсин диёрига,
Дариғ тутса Ватандан
меҳрини, муллони
ер ютсин!
У бир кўк майсадир,
майли,
чирой берсин диёрига,
Замини ишқида
очилмаган
раънони ер ютсин!
Яраб халқининг
корига
ҳалол топмоқ
савобдир, лек
Сотиб юртни топилган
минг
молу дунёни ер ютсин!
Агар асқотса эл-юртга
Сира оғир эмас
тош ҳам,
Бироқ асқотмаса дур,
гавҳару
Тиллони ер ютсин!
Калоний маънисиз
ҳеч қайси
авлодга ғазал ёзма,
Ва лек юртга зарар
берса
У шум маънони ер
ютсин!

Фозил қори СОБИРОВ: — Э, у вужуд вужудига гуноҳи бадлар сингиб кетган падарлаънатлардан замин ҳам жирканади! Эл-юрт қаҳрига учраган у хоинларга Оллоҳнинг ўзи жазо берсин!

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Худди шундай тақсир. Энди шу қутлуғ кунларда халқимизни, оқилу доно Йўлбошчимиз ҳурматли Ислом Каримов жанобларини ҳаммамизнинг номимиздан бир дуо қилсангиз.

Фозил қори СОБИРОВ: — Бисмиллоҳир роҳманир роҳийм! Иймону эътиқодли, меҳнаткашу олийҳиммат халқимизни яратганнинг ўзи ярлақасин. Тинчлигу осойишталикка ҳамиша мушарраф айласин. Унинг истиқлоли боқий, раҳнамоси омон бўлсин, турли бало-қазолардан асрасин!

«Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» деган Йўлбошчимиз ҳаммамизнинг, айниқса биз дин аҳлининг бахтимизга узоқ умр кўрсинлар, соғ-саломат яшаб, юртимиз раҳбари сифатида бошлаган улуғвор ишларини давом эттирсинлар! Омин!

ҲАММА: — Айтганингиз келсин. Омин!

Тўхтамурод ТОШЕВ: — Шу билан азизлар, баҳсимизни якунлаймиз. Сизларни ва сизлар орқали бутун халқимизни яна бир бор яқинлашиб келаётган Наврўз айёми билан таҳририятимиз номидан қутлайман. Байрамингиз муборак бўлсин, азиз юртдошлар!

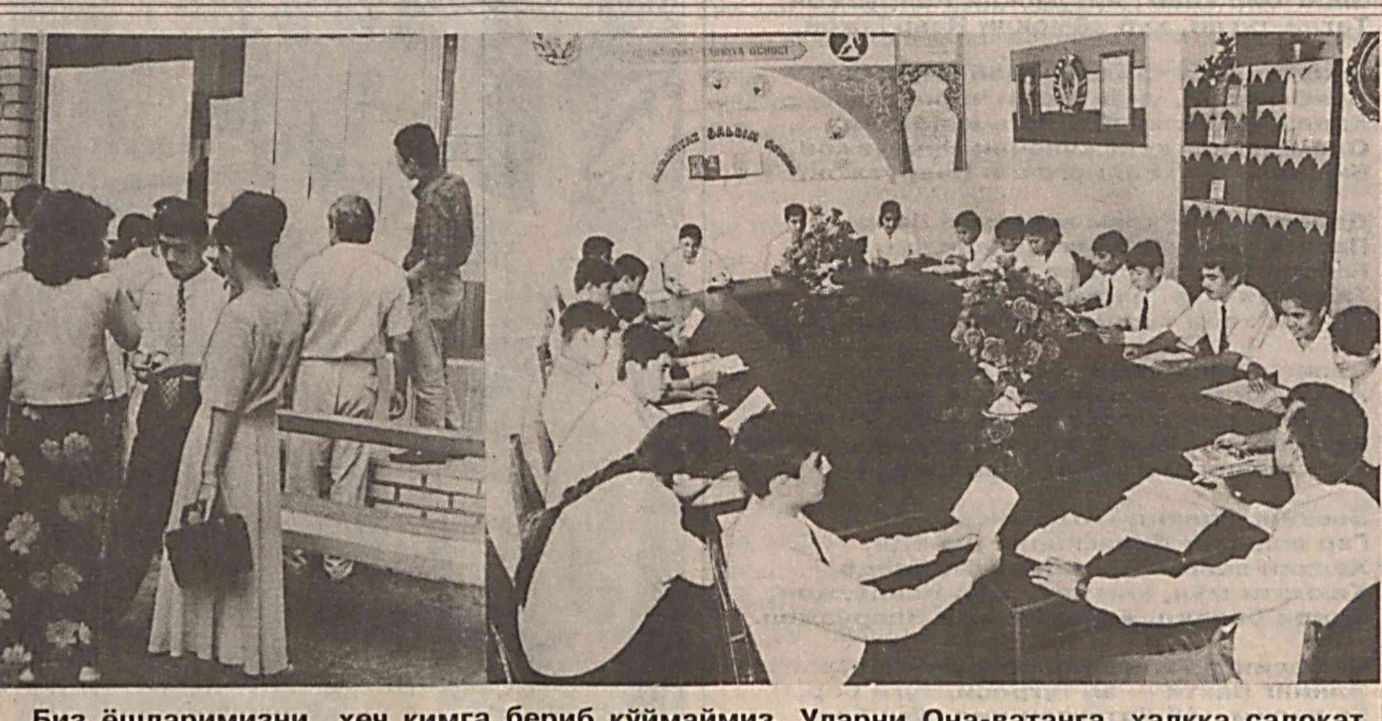

Биз ёшларимизни ҳеч кимга бериб қўймаймиз. Уларни Она-ватанга, халққа садоқат руҳида тарбиялаймиз.

1999 йил — Аёллар йили

ДУНЁНИ АЁЛ ТЕБРАТАДИ

...Бу аёлни дастлаб кўрганимда у сержаҳл, шаддод ва чўрткесардек туюлганди. Унинг ўз қўли остидаги ходимларига кескин ва лўнда буйруқлар бериши, қаттиқ-қаттиқ гапириб, берилган топшириқни зудлик билан бажаришни талаб қилиши Аёл номи учун эришроқ туюлганди, наздимда. У билан яқинроқ танишгач эса...

...Муҳаббат Андижондаги тиббиёт институтини битириш арафасида таниқли шифокор отасига дил ёрди:

— Дадажон, мен ҳарбий шифокор бўламан.

Қайсар ва бир сўзли қиздан чиққан бу гап отани ажаблантирмади. Фақат:

— Қандай бўларкин, она қизим, — деди юмшоқлик билан, — ўзбек қизидан ҳарбий шифокор чиққанини эшитмаганман...

— Агар сиз рози бўлсангиз — энди эшитасиз, — отасига эркалик қилди Муҳаббат. — Дадажон, йўқ деманг...

Эл-юрт соғлиги учун кечаю-кундуз меҳнат қилувчи ота қизининг эзгу тилагига «йўқ» дермиди?

Муҳаббат Ички ишлар вазирлигига қарашли меҳнат колониясига ўз ихтиёри билан шифокор бўлиб келди. У ердаги турли хил феъл-атворли одамларнинг дардига шифо топиб, ҳурмат қозонди, катта-кичик орасида «доктор опа» бўлиб танилди.

Мана, шунга ҳам талай йиллар бўлиб қолди. Кечаги ички хизмат лейтенанти — шифокор қиз, мана, ўн йилдан ошяптики, ИИВ Жазони ижро этиш Бош бошқармасига қарашли болалар тарбия муассаса бошлиғи — ички хизмат полковниги.

— Ўтган йиллар давомида ўз иш тажрибам билан бирга билимимни ҳам бойитиб бордим, — дейди Муҳаббат опа. — Катта ёшлилар билан ишлаш бирмунча осон. Лекин вояга етмаган, билиб-билмай жиноятга қўл урганлар билан ишлаш эса... Бу болаларнинг ҳар бири — бир олам. Бу болаларнинг аксарияти ўзи амалга ошираётган ишининг жиноят эканлигини, оқибатини ўйламасдан шу йўлга қадам қўйганлар. Бундан ташқари, кўрган видеофильмлари таъсирида ўзини қаҳрамон ҳис этиб, жиноят қилганлар ҳам учрайди. Улар суднинг қора курсисида ўтириб, жиноий жавобгарликка тортилганда ҳам ўзларини «қаҳрамон» деб биладилар. Қачонки, темир эшикли панжара ортига тушиб қолгандан кейин улар билан иш олиб борувчи ходимларимизнинг саъй-ҳаракатлари, тушунтириш ишлари туфайлигина қандай ишга қўл урганликларини тушуниб етадилар. Афсуски, бу хатонинг оқибатларини тузатиш анча қийинга тушади.

Ўсмир жиноятга қўл урди. Бу жиноят хоҳ катта бўлсин, хоҳ кичик — барибир жиноят. Унинг асорати юрагида бир умр қолади. Боланинг яна қайта жиноятга қўл урмаслигига ким ва нима кафил бўла олади?

— Бунинг учун, аввало, жамият — сиз, мен, у — ҳаммамиз кафил турмоғимиз даркор, — дейди Муҳаббат опа. — Масалан, бизнинг муассасага жазо муддатини ўташ учун келганларга ҳеч ким ҳеч қачон камситиш, писанд қилмаслик, хўрлаш, таҳқирлаш назари билан қарамайди. Чунки у ўз қилмиши учун озодликдан, жамиятдан вақтинчи четлаштирилган. Биз унинг онги, ақли тиниқиб, ўз қилмишини тубдан таҳлил қилиш ва баҳолаш даражасига олиб келишимиз керак. Шу мақсадда ходимларимиз бу ердаги ёшларга билим, касб-ҳунар бериш билан бирга ҳуқуқий билими, онги, тафаккурини ривожлантириш, келажак ҳаётларига умид ва ишонч билан қараб, уларга «Ватаннинг тенг ҳуқуқли фарзанди бўла оламан!» деган кўникмани беришга, ўтмиш хатосидан хулоса чиқарган ҳолда минбаъд жиноятга қўл урмаслик руҳини сингдиришга интиладилар. Бунинг учун муассасамизда ҳамма шароит бор: тажрибали, билимдон ходимлар тун-кун болалар билан бирга, уларнинг ўз истаклари бўйича касб эгаллашларига имконият мавжуд — ҳунар-техника билим юрти, олти ойлик ҳайдовчилик курсларининг эшиги болаларимиз учун доимо очиқ. Тўгараклар, жумладан, мусиқа тўгараги, ажойиб оркестримиз бор...

Баҳорнинг дастлабки кунида мамлакатимиз аҳолиси қатори болалар тарбия муассаси ходимлари ҳам халқаро хотин-қизлар байрамини тантана билан нишонладилар. Байрамга кўрк ва завқ бағишлаган муассасада тарбияланувчилар томонидан ижро этилаётган куй-қўшиқларни тинглар эканман, унча-мунча мусиқа билим юртининг битирувчисидан кам бўлмаган, маҳорат билан чолғу асбобларини сайратаётганларнинг шу нозик бармоқлари кечагина жиноятга қўл урганига ишонгим келмайди...

— Бола кўпроқ ўз ҳолига ташлаб қўйилганидан жиноят юз беради, — дейди Муҳаббат опа. — Кўп йиллик тажрибамдан айта оламанки, жиноят қилган болаларнинг аксарияти носоғлом оилаларда туғилиб ўсган, ота-онаси ичувчи, топганини кайф-сафога сарфлайди. Бола нима еб, нима ичиши билан иши йўқ.

Бир мисол. Ота бошқа аёлнинг «этагини тутиб» оилани ташлаб кетди. Ана шунда аламзада она «рўзғорга қараш, пул топ» дея вояга етмаган ўғли Комилни қисди-қафасга олди. Қарабсизки, она хурсанд. «Болам пул топиб, рўзғорга кўмаклашаяпти» дерди у. «Болангиз бирор жойда ишлаяптими? деганларга «Отчопарда дастёрлик қиляпти» дерди ишонч билан. Бир кун Комилнинг ортидан милиция ходимлари қидириб келганда, ўғли талончилик, ўғрилик билан шуғулланиб юришини, куни кеча йўлтўсар шериклари билан бир бегуноҳ одамни чалажон қилиб уриб, катта миқдордаги пулини бўлиб олишганини, қўлига берилган бир даста пулдан қон ҳиди келишини билган она боласини қарғашга тушди... Аммо энди кеч эди.

Комилга ўхшаган, ҳатто ота-онасининг ўзлари ўғриликка бошлаган болалар ҳам бор. — дейди Муҳаббат опа. — Уларнинг кўнгли ўксик, дили қон. Лекин биз йиллар давомида бу ўксикликни тарқатиб, дил ғашлиги ўрнини ишонч ва умидга тўлдирамиз. Бироқ...

Бироқ «бу ердан» чиққанлар, аксариятининг қўлида гулдек ҳунари бор, мўйлови сабза уриб қолган йигитларни озод олам қандай кутиб олади? Уларнинг эндиги ҳаёти худди ана шу «Кутиб олиш»га боғлиқ. Халқимиз «уриверсанг эти, сўкаверсанг бети қотади» деб бекорга айтмайди. Жазо муддатини ўтаб чиққан болаларни очиқ чеҳра билан кутиб олиб, иш билан таъминласак, тўғри йўлга тушиб, ҳамма қатори ҳалол меҳнат қилиб кун кўришига, ўзини меҳнатда кўрсатиб, айбини иш билан ювишига имкон берсак, ўйлайманки, улар қайта жиноятга қўл урмайдилар.

Ички хизмат полковниги Муҳаббат Султанованинг озодлик томон қадам қўяётган ўспиринга қилаётган оналарча панд-насиҳатларига зимдан қулоқ тутарканман, бари бир аёл, она экан-да», — деган фикр келди хаёлимга. Боягина юқори қаватдан бехос оқиб тушган сувни кўриб, ишчиларни зир титратган полковник опа гўё фарзандини сафарга жўнатаётган онадек бола атрофида парвона, айланиб-ўргилиб, унга оқ йўл тилар ва «жон болам, тўғри юр, сенинг ақлли-ҳушли, меҳнаткаш, ҳалол инсонлигингга ишонаман, ишончимизни оқла, бу жойларга сира қайтиб келмагин, манави ишлаб топган пулларинг фақат яхшиликка, тўйларга ярасин. Онангнинг қўлига пулни бер, унинг айтганидан чиқма, ишхонанг тайин, яхши ишла», — дея елкасига қоқиб, кўзида ёш билан кузатарди.

Аёл бир қўли билан бешикни, иккинчи қўли билан дунёни тебратади, дейдилар. Ана шундай меҳрибон ва мунис, куч-қувватини, меҳнатини ўзгалар фарзандидан дариғ тутмовчи, уларни ўз боласидек билиб, тақдирлари учун жон куйдирувчи Муҳаббат опа Султонова ва унинг кўплаб ҳамкасблари каби аёллар бор экан, жамиятимиз янада гуллаб-яшнайверади.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Internet
ДУНЁ: ЭНГ СЎНГГИ ЯНГИЛИКЛАР

• БМТ Бош котибининг Афғонистон бўйича махсус вакили Душанбега келади.

• **Жазоирда 15 апрель куни президентлик сайловлари бўлажаклиги эълон қилинди. Унда дастлаб кўрсатилган 11 номзоддан фақат 7 нафари курашни давом эттиради.**

• Россия Федерацияси Давлат Думаси 15 апрелда бўладиган ўзининг навбатдан ташқари мажлисида Президент Борис Ельциннни лавозимидан четлаштириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқади.

• **Латвия Президенти Г. Улманис икки кунлик ташриф билан Грецияга жўнайди. Бу ерда у мамлакат раҳбарияти билан икки томонлама ҳамкорликни кенгайтириш муаммоларини ҳал этади.**

• БМТ Бош котиби Кофи Аннан тавсияси билан ташкилотнинг Сьерр-Леонедаги ҳарбий кучлари ваколати яна уч ойга узайтирилди.

• **НАТОнинг Брюсселдаги қароргоҳида Польша, Венгрия ва Чехиянинг Шимолий Атлантика альянсига кириши маросими ўтказилди.**

• Москвада иқтисодиёт, саноат ва пул-молия ҳамкорлиги бўйича Россия — Италия кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис ишида Италия ташқи ишлар вазири Л. Дини иштирок этди.

• **Конго Демократик Республикасида мамлакатнинг янги ҳукумати тузилди. Унинг таркибида 22 та вазир бор. КДР Президенти Л. Д. Кабила янги ҳукуматнинг бошлиғи ва мудофаа вазири лавозимини ўзида сақлаб қолди.**

• Душанбеда ўтган йил ўзида БМТнинг тўрт ходими ўлдирилганлиги тўғрисидаги иш юзасидан суд жараёни бошланди.

• **Пекинда Умумхитой халқ вакиллари йиғинининг навбатдаги сессияси ўз ишини якунлади. Ўн бир кун давом этган ушбу анжуманда 3 мингга яқин делегат иштирок этди.**

• Фаластин озодлик ташкилоти ижроия қўмитасининг Бош котиби Маҳмуд Аббос Москвага келди. У Яқин Шарқ бўйича Россия — Фаластин ишчи қўмитасининг мажлисида иштирок этади.

• **Парижда Косово бўйича халқаро конференция бўлиб ўтмоқда. Уни ўтказишдан мақсад Косово муаммосини ҳал қилиш бўйича сиёсий битимни имзолашдир.**

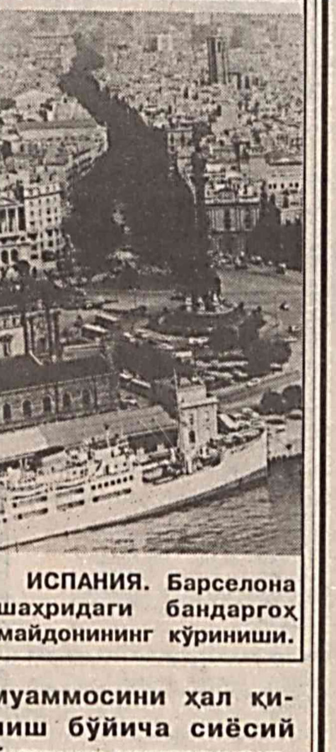

ИСПАНИЯ. Барселона шаҳридаги бандаргоҳ майдонининг кўриниши.

• АҚШ Мисрга 3,2 миллиард долларга тенг миқдорда замонавий ҳарбий қурол-аслаҳа сотиш ниятида. Пентагон раҳбари Уильям Коэн Мисрга ташрифи чоғида шундай баёнот берди.

• **Исроил Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган резолюцияда Исроил ҳеч қачон Қуддуснинг бўлинишига йўл қўймаслиги айтилади.**

•Ўзбекистонлик машҳур боксчи Артур Григорян ўзининг чемпионлик унвонини саккизинчи марта ҳимоя қилди. Артур Григорян Европа чемпиони, 27 ёшли испаниялик Оскар Гарсиа Кано устидан ажойиб ғалабага эришди.

Янги асарлар

Адолат

Қисса

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

XI

Шифохонага таклиф этилган академик Иброҳимов беморларни кўздан кечириб бўлгандан кейингина Адолатга рўбарў келди. Ёши олтмишлардан ошган бу чўққи соқол нуроний дард даражасини касалларнинг кўзларига қараб белгилар эди. У чўпдай озиб кетган Адолатга анчагача тикилиб турди-да, чўнтагидан бир хат чиқариб сўради:

— Бу мактубни сиз ёзганмидингиз?

— Ҳа, мен ёзувдим.

— Кўрамиз, — шундай дея академик чўнтагидан блокнот билан ручка чиқарди, — қани шу ерга бирор нима ёзинг-чи. Дастхатингиз тўғри келса...

— Нима ёзай?

— Ихтиёрингиз. Яхшиси қисқа қилиб бу ерга қандай қилиб келиб қолганингизни баён қилинг.

— Хўп, — деди Адолат ва шу жумлаларни қоғозга туширди. «Менинг эримнинг бевафолиги шу кўйга солиб қўйди. Қайнотам эса уйидан ҳайдаб чиқариш ва суюкли эримдан ажратиш мақсадида невараларининг онасини бадном қилишга ўтди. Устимга бензин қуйиб, аламдан ўзимга ўт қўйиб юбормоқчи эди. Лекин эплай олмади. Уйдагиларнинг авраши ва пулига учган «тез ёрдам» навбатчиси мени шу ерга келтирди».

Кекса доктор ҳар иккала мактубдаги дастхатларни солиштирар экан, ўзича «тўғри келади» деб қўйди-да, блокнотдаги ёзувни қайтадан ўқишга киришди. Сўнгра Адолатнинг кўзига яна бирор бор тикилиб сўради:

— Биламан, қизим, мудҳиш воқеаларни эслаш қийин сизга, лекин қисқагина қилиб бир бошдан гапириб беролмайсизми?

— Майли...

Академикни палатада узоқ ўтириб қолганидан хавотирга тушган бош врач қўрқа-писа секин эшикни очди. У кириши билан Иброҳимов тутоқиб кетди:

— Сиз жиноятчисиз. Бу беморга нотўғри диагнозни ким қўйди?

— Ўшанда аҳволи оғир эди, доктор. Уйга ўт қўймоқчи бўлган, қайнотасининг мол-мулкини ўзимнинг дадамники, деган. Бунинг устига кўргани келган эрига шиша банкасини отган.

— Мен ўша пайтда эримнинг ёнида турган қизга рашк қилиб банкани иткитган эдим, — деди Адолат бошини эгиб, — ахир мен йўлига кўзларимни тўрт бўлиб, унинг болалари тарбияси билан овора бўлсаму, у бошқа бир таннозни қўлтиқлаб ялло қилиб юрса, шу инсофдан-ми?

— Шуни нега вақтида айтмадингиз?

— Айтувдим, ишонмадингиз.

— Ярамаслар! — деди Иброҳимов жаҳл билан кўзидан кўзойнагини юлқиб оларкан, — сизнинг тўғрингизда, доктор, ҳокимиятга, вилоят соғлиқни сақлаш Бош бошқармасига, вазирликка ахборот беришга мажбурман. Бу ер сиздақаларнинг ўрни эмас, боринг!

Бош врач чиқиб кетгач, яна Адолатга мурожаат қилди:

— Бу ерда роса қийналганга ўхшайсиз?

— Унчалик эмас, Дамин Собирович, — Адолат кулди, — лекин бу ердаги беморлар соғ эканлигингни билиб қолсалар, калака қилишар экан. Шунинг учун кўпинча ўзимни жинниликка солиб юрардим.

— Ҳа, — деди академик ўйчан, бу хилдаги беморлар психикасида шундай иллат бор. Хўш, нима қилдик энди? Ўзингизни анча олдириб қўйибсиз. Санаторийга юборсак қандай бўларкин?

— Ўқишимни давом эттирмоқчи эдим, — деди Адолат маъюс оҳангда, — мени эса институтдан ҳайдашибди. Шунга ёрдам қилолмайсизми?

— Буниси қўлимдан келади! Ахир мен Олий Мажлис депутати — халқ ноибиман-ку! Илтимос қилиб кўрамиз.

Дарҳақиқат, тиббиёт оламидагина эмас, жамоат ишларида ҳам фаол қатнашувчи Дамин Собировичнинг пойтахтда обрўси баланд эди. У касаллик варақасига алланималарни узоқ ўтириб ёзди. Сўнгра иккинчи бир варақа бир неча жумлани битди-да, Адолатга узатди:

— Буни ректорга берасиз. У мени яхши танийди. Сизни институтга тиклашади. Нечанчи курсдасиз?

— Бешинчида эдим.

— Яхши. Бундан кейин тақдирингиз ҳақида ўзим қайғураман. Қани қизим, отланинг, уйингизга менинг машинамда обориб қўйишади.

— Ҳожати йўқ, Дамин Собирович, ташқарида дадам кутиб турибдилар.

— Ие, дадангиз келдиларми? Хатингизда...

— Олий судга ариза берган эканлар, ишни қайта кўриб, батамом оқлашди. Ҳозир қайнотамни тергов қилишаётган эмишлар...

— Ҳа, дарвоқе хатингизни кечикиб олувдим, чет элда эдим... Майли, ўзингиз биласиз. Аммо бардам бўлинг. Биз катта йўлга отланганмиз. Баъзан йўлда оёққа ёпишаётган лойлар ҳам учраб туради. Жамиятни шулардан тозалашда сиз, ҳуқуқшунослар давлатга, ҳукуматга кўмакдошлашасиз. Шуни унутманг, қизим, отингиз Адолат, исмингизга яраша иш тутинг. Ҳамиша адолат учун курашинг!

— Биламан, Дамин Собирович, кураш ҳали давом этади. Мен учун эса виждон амри ҳамиша вожиб!

— Балли, — Иброҳимов ўрнидан қўзғолди, — бу ерга келишдан олдин эски дўстларим билан учрашдим, одамлар билан суҳбатлашдим. Афтидан тумандаги иқлим бироз айниганга ўхшайди. Кўрган-кечирганларимни тегишли жойга етказаман. Ҳаммаси яхши бўлади. Хўп, ҳайр қизим...

Кекса олим ўз сўзининг устидан чиқди. Дамин Собирович ёрдамида Адолат ўқишга қайта тикланиб, бир ой деганда асосий фанлар бўйича қарзларидан батамом қутилди. Энди олдинда энг катта довон — давлат имтиҳонлари турибди...

Мана, тез юрар «Икарус»да уйга қайтаяпти. Оппоқ сурпли ғилофлар билан қопланган ўриндиқларда кимдир мудраб бораяпти, бировлар газета ўқияпти, ўзи тенги ёш бир йигит шипга тикилганча ўй сураяпти. Ҳамма ўз ташвиши билан банд... «Қизиқ», ўйлади Адолат, «булар орасида Азизга ўхшаганлар ҳам бормикин? Бироқ шоли курмаксиз бўлмайди-ку, ахир? Азиз қаердасан ҳозир? Балки шу топда Саодатни бағрингга босиб эркалаётгандирсан, эҳтимол алакимни операция қилиб, ҳаётга қайтараётган бўлишинг ҳам мумкин. Эҳ, Азиз, Азиз. Бевафосан, Ярамассан. Виждонсизсан. Ўзинг йироқдасану, нега менга тинчлик бермаяпсан? Нега қалбимни тарк этмаяпсан? Сендай одамни севиб бўлмайди-ку, шундай экан, нега хаёлимдан итқитиб ташлай олмаяпман сени? Кўз олдимдаги суратингни ўчира олмаяпман. Ўз ҳолимга қўй мени, ахир энди сен мен учун бегонасан, бировнинг турмуш ўртоғисан, лекин сени унута олмаяпман. Кет, озроқ раҳм қил менга, бунча бешафқатсан, Азиз?».

Адолатнинг кўзларида ёш айланди. Буни кўзлари хиралашганидан билди. Рўмолчаси билан қовоқларини артар экан, беихтиёр ёнидаги китоб ўқиб ўтирган қизга қаради: чиройли, Саодатга бир оз ўхшаб кетар экан. Балки, Азиз ҳам унинг чиройига учгандир? Менчи! Чиройли эдим-ку мен ҳам. Аммо ҳусн аёл учун муваққат. Вақт ўзи билан олиб кетади уни, қалб эса гўзаллигича қолади. Саодатнинг дили покмикин? Йўқ, Акс ҳолда унинг Азизни тортиб олмасди. Йўқ, тортиб олди, дедимми? Ахир қўлдан-қўлга ўтиб юрадиган пулмидики, бировлар тортиб олса, ўғирлаб олса. Барибир Саодат яхши иш қилмади, икки фарзанди борлигини билатуриб, Азизга тегиб олди. Вой-вой-вой, рашк қилаяпсанми Адолат? Эҳтимол у ҳам севги дардига мубтало бўлгандир? Ахир, муҳаббатнинг кўзи кўр, дейдилар-ку? Бироқ ҳар қанақа бўлганда ҳам уларнинг қилмишлари номардлик бўлди. Азиз очиғини айтаверганда, нима, унинг этагига ёпишиб олармидим?

Уял, Адолат. Бу хом хаёллардан не фойда сенга? Қоқилдинг, аммо йиқилмадинг-ку! Бир жиҳатдан шуниси ҳам маъқул бўлди. Энди эҳтиёт бўласан, эҳ-ҳе, олдинда бутун бир умр турибди. Яша ва кураш. Бусиз ҳаётнинг қизиғи бўлмайди...»

Кўнгли равшанлашиб уйга кириб келган Адолат дадасидан ўзини «катта» чақираётганини эшитиб ҳайрон бўлди. Нима иши бор экан менда, ўйлади у, балки қизининг қилмишлари учун кечирим сўрамоқчидир. Борсаммикин? Бораман.

Адолат у ёқ, бу ёғини тузатган бўлдида, ойисининг «озроқ тамадди қилиб ол» деганига ҳам эътибор бермай, ташқарига чиқди.

Адолат кириб келганда Примқул Болтаевичнинг кабинетидаги ўн чоғли киши чиқиб кетиш учун эндигина ўринларидан туришган эди.

— Келдингизми, қизим? — ниҳоятда илиқ кутиб олди Примқул уни, — қани, бу ёққа ўтиринг.

Хонадагилар эшикка йўл олишганида катта уларни тўхтатди:

— Бир минутга, жаноблар, муҳим бир масалани биргаликда ҳал қилиб олишимиз керак.

Одамлар ўтиргач, Примқул Адолатга мурожаат қилди:

— Аввало, катта бошимни кичик қилиб сиздан кечирим сўрайман, қизим. Шунақаси ҳам бўлар экан. Эрингиз менинг қизимнинг бошини айлантириб, уйланиб олибди. Бундан биз бехабар қолибмиз. Ҳаммаси оиладан йироқда бўлишганининг оқибати. Саодатни қаттиқ койидим, лекин бурун сассиқ деб кесиб ташлаб бўлмайди. Азизни эса бош врачликдан яқинда бўшатамиз. Ахлоқи бузуқ бундай шахсларни раҳбарлик лавозимида қолдириш мумкин эмас. Аммо, уларни ажратиб юборишнинг иложи бўлмаяпти. Афтидан бир-бирларини қаттиқ севишса керак...

— Мени шунга чақирдингизми? — куруққина сўради Адолат,— фарзандларимнинг отаси мен учун энди ўлган, хоҳлаганингизни қилаверинг.

— Биламан, — деди Примқул Болтаевич ғамгин қиёфада, — ҳозир сизга оғир. Сизга ноҳақлик қилган ўша врачларни ҳам вазифаларидан четлаштирдик. Бироқ, бугун бошқа бир мақсадда сизни бу ерга таклиф қилганмиз.

Шундай деди-да, у хонадагиларга юзланди:

— Жаноблар, туман судининг судьяси муддати тугаганлиги учун ишдан кетганига ҳам анча бўлди (Примқулнинг пора билан қўлга тушган оғайниларидан бирини қамагани учун бечора судья ишдан бўшашга мажбур бўлганини шу ерда ўтирганларнинг деярли ҳаммаси яхши билишарди). Примқул буни хаёлига ҳам келтирмай сўзида давом этди, — шу вакант ҳали ҳам бўш турибди. Адолат Омонова эса кўпдан буён суд ижрочиси бўлиб ишлаяптилар, сиртдан ўқиб яқинда олий маълумотли ҳуқуқшунос, яъни юрист дипломини оладилар. Шу ўринга мен Адолатхоннинг номзодини тавсия қилиб, тегишли органлардан тасдиқлаб беришларини сўрамоқчи эдим. Шунга сиз фаоллар нима дейсизлар?

Хонадагилар бу таклифни маъқуллашди, фақат Рустамбой қаршилик кўрсатишга журъат этди.

— Менга қаранг Рустам Асадович, — деди Примқул сиполик билан, — сизни анчадан бери мана шу столга даъвогар бўлиб юрганингизни кўпчилик билади. Сиз ҳамиша менинг фикримга зид иш тутасиз. Бу эса кадрларни танлаш ва жойжойига қўйишгагина эмас, умумий ишимизга ҳам халақит бераяпти. Агар шу лавозим керак бўлса, юқорига чиқинг, талаб қилинг...

— Юқорида менинг суянчиғим йўқ-да, — деди Рустамбой кулиб, сўнгра жиддий оҳангда деди, — сизнинг эса нима ишлар қилиб юрганингизни яхши биламиз.

— Биз ҳам, Рустамбой Асадович, ўйнаб юрганимиз йўқ, биз ҳам сизнинг кирдикорларингиздан жуда яхши хабардормиз.

Туманнинг бу икки «устуни» ўртасидаги даҳанаки жанг Адолатга жуда эриш туюлди, бунга ўзини айбдор ҳис қилиб, аста ўрнидан турди:

— Менга рухсатми?

— Шу гап, Адолатхон, — эски қадрдонлардай гапирди Примқул, — яхшилаб ўйлаб кўринг, уйдагилар билан маслаҳатлашинг. Мен шахсан ўзим тегишли жойдан сизнинг номзодингизни тасдиқлаб беришларини сўрайман. Бораверинг, қизим...

Адолат қабулхонага чиқиб, етти ухлаб тушига кирмаган бу гаплардан қувонишни ҳам, ранжишни ҳам билмай ҳайрон бўлиб кўчага чиқди.

Қош қорайиб қолган пайт эди. Бу хабарни тезроқ дадасига етказиб, ундан маслаҳат олиш мақсадида айланиб юрмай, Азизларнинг уйи олдидаги хиёбон орқали — қисқа йўл билан уйга йўл олишга жазм қилди. Кекса чинорнинг тагига етганида даставвал уруш фахрийларига ўрнатилган ёдгорлик остидаги ўриндиққа ўтирган икки кишининг шарпаси кўринди, сўнгра уларнинг суҳбати қулоққа элас-элас чалинди. Эркак кишининг овози Адолатни шу заҳотиёқ чинорга михлаб қўйди. Бу овоз Азизники эди. У Саодат билан нима ҳақидадир даҳанаки жанг қиларди.

— Айтинг, нима етишмайди ўзи сизга? — куйиниб гапирарди Саодат, — данғиллама уй, машина, пул, амал, мен эса сизга пойи-пайтава бўлсам. Турмушга чиққанимдан буён бирор марта юзингиздан булут аримади. Қовоғингиздан қор ёғади. Нима гап ўзи? Ёрилсангиз-чи? Қачонгача ичимдан топ дейсиз?!.

— Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим, деган экан биров, — Азиз сўзининг оҳангидаги маъюслик Адолатнинг юрагини ўртаб юборди, у бутун вужудини қулоқ қилиб суҳбатни тингларди, — қўй, барибир тушунмайсан.

— Тушунтирсангиз тушунаман-да, ахир! Ёки ўша Адолатингизни қўмсаб қолдингизми? Биламан, ҳали ҳам севасиз уни.

— Ҳа, ҳа, ҳа! — жаҳл қилди Азиз, — севаман. Лаънат бўлсин дадангнинг ўша зиёфатига ҳам, кампирингга ҳам, сен ва мени бадном қилган ўша мудҳиш тунга ҳам!

— Мен айбдорми? — йиғламсиради Саодат, — маст ҳолда ўзингиз ёпишдингиз.

— Хўп, мен маст эканман. Нега сен додлаб уйни бошингга кўтармадинг? Ахир, суймаганга суйканиб нима қилардинг? Энди эса иккита боламни тирик етим қилиб ўтирибман. Уларни соғинганимни биласанми?..

— Борақолинг бўлмасам ўшаларнинг олдига!

— Қайси бет билан бораман? Атайлаб жиннига чиқариб, касалхонага тиқиб қўйганларингда бормаган, бунинг устига бевафолик қилган мендай бир гумроҳни Адолат кечиради, деб ўйлайсанми? Кечириб бўпти!

— Сиз бормасангиз ўзи келади. Кўрасиз ҳали, тўпалон қилиб, дадамнинг обрўйини ҳам тутдай тўкади.

— Келмайди, — деди Азиз қатъий, — бечора янги даданг қўйган тузоққа тушади.

— Қанақа тузоқ?

— Илоннинг ёғини ялаган даданг ўзини ҳеч нарсадан бехабар ва одамлар олдида беғубор қилиб кўрсатиш учун Адолатни судьяликка тавсия қилмоқчи, бечоранинг тилини қисиб қўймоқчи!

— Ғўддайган Адолат бунга рози бўлмайди. У жудаям мағрур.

Бу гапга жавобан Азиз ўшқириб берди. Аммо унинг нима деганини Адолат эшитолмай қолди. «Нима деди экан-а», деб ўйлаб турган эди, ҳамсуҳбатларнинг ўрнидан туришганини кўриб ўзини чинор дарахти панасига олди. Яхшиямки, улар Адолатни кўрмай ўтиб кетишди.

— Шошмай туринглар ҳали, — ўзича пичирлади Адолат, — мен ҳимоя қиладиган қонун сизларга ўхшаганларнинг шундай боплаб адабини берсинки!

Адолат ўз номзодини судьяликка қўйишга аҳд қилиб уйига жўнади.

(Давоми бор).

Азиз таъсисчилар ва ҳамкасблар!

Қадрли акциядорлар ва мижозлар!

Ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат

«ПАХТА-БАНК»

Кенгаши ва Бошқаруви

Сиз азизларни уйғониш, янгиланиш ва яшариш фасли бўлмиш баҳорнинг энг нуфузли байрами

Наврўзи олам

БИЛАН САМИМИЙ МУБОРАКБОД ЭТАДИ!

Қутлуғ Наврўз айёми ҳаммангизнинг оилангизга хуш кайфият, тинчлик-тотувлик, хонадонингизга файзу-барака олиб кирсин! Мустақил Ўзбекистонимизнинг буюк келажагини бунёд этиш йўлидаги сайъ-ҳаракатларингизда Сизларга омад ёр бўлсин!

—Қачон сумалакни сузишаркин...

НАЗАРМАТ

НАВРЎЗ ТАРОНАСИ

Наврўз, эсар ўр нафасинг диёрда,
Ранг талашур гул атласинг баҳорда,
Мовий само-ёғдуларда — сен борсан,
Нексбин, эзгу орзуларда — сен борсан...
Қўш чиқади сен билан кенг далага,
Тоғ, адирлар кўксин очар лолага,
Турналар ҳам учиб келар соғиниб,
Сойлар сани қучиб келар соғиниб.
Гул олурсан боғбонларнинг қўлидан,
Жой олурсан бунёдкорлар кўнглидан.
Сен баҳорсан, камалак — юрт жилоси,
Булбулларнинг куйлагани ишқ навоси,
Гўзалликка дилни чорлар гул юзинг,
Она диёр тароинаси сен ўзинг,
Салом Наврўз! Эл айёми, баҳорим,
Сени куйлар жўшқин юрак, ашъорим...

Партия ахбороти

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ ТУЗИЛДИ

«Шўртангаз» газ конлари бошқармасига қарашли «Нодирабегим» болалар боғча-гимназиясида Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Қашқадарё вилоят Кенгашининг бошланғич ташкилоти тузилди. Шу кунги йиғилишда даргоҳнинг 22 нафар ходими партия аъзолигига қабул қилинди. Психолог-тарбиячи Лола Сувонова бошланғич партия ташкилоти котиби этиб сайланди.

Мажлисда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Қашқадарё вилоят Кенгашининг иккинчи котиби Зокир Раҳимов қатнашди ва сўзга чиқди.

Комил САХАТОВ,
ўз мухбиримиз.

Кулги бекати

— Азизам, телефонда бир-йига 20 минутгина гаплашганингни кўриб, хайрон қолдим.

— Э, рақамни нотўғри териб бошқа жойга тушиб қолибман.

* * *

Зоология дарсида ўқитувчи бир ўқувчига савол берди:

— Айт-чи, қушларнинг одам учун энг фойдалиси қайсилари?

— Албатта, қовурилганлари.

* * *

— Мен эрим билан кеча-кун пул тўғрисида жанжаллашибман.

— Эрингизни жуда хурмат қилар экансиз-да, а?

— Йўқ, эримнинг маоши ҳатто жанжаллашишга ҳам арзимайди.

* * *

Театр хизматчиси директор ҳузурига югуриб келиб деди:

— Жаноб директор, томошабинлардан бири балкондан партерга йиқилиб тушди.

Директор буюрди:

— Ўша томошабинга айтинг, аввал балкон билан партер ўртасидаги фарқни тўлаб қўйсин.

* * *

Залда лектор ичкиликбозликка қарши кураш мавзусида маъруза ўқиётиб, мисол келтирди:

— Эшакнинг олдига иккита идиш қўйинг. Бирида сув бўлсин, иккинчисида арок. Эшак албатта сув солинган идишдан ичади. Биласизми, нега?

Зал охиридан бир ширакайф туриб жавоб берди:

— Чунки, у эшак-да.

* * *

— Мануэль, айт-чи, «Мен чиройлиман» десам қайси замон бўлади? — деб сўради грамматика муаллимаси. Ўқувчи ўйланиб туриб жавоб берди:

— Ўтган замон-да, хоним.

* * *

Бир аёл дўконда сотувчининг ҳар бир ҳаракатини синчковлик билан кузатиб турди:

— Қўлингиздаги мато чўзилувчан, сиқилмас бўлса, нега энди кучингиз борича тортиб ўлчайсиз?

— Чидамлилигини текшириб кўряпман-да, хоним! — деб жавоб қилди сотувчи сир бой бермай.

* * *

Бир композитор кўчада сайр қилиб юриб, кўп қаватли уйларнинг биридан таралаётган ёқимли куйини марок билан тинглади. Иттифоқо, кўча қидириб адашиб юрган бир киши унга яқинлашиб мурожаат қилди:

— Кечирасиз, бу Ашрафийми?

— Йўқ, биродар, Чайковский.

Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ
тайёрлади.

МИСР ЭҲРОМЛАРИДАН ҲАМ ҚАДИМИЙ

Ўтган асрнинг 80-йилларида олтин изловчилар Ўрта Уралдаги Шигир кўли қирғоғидан кўплаб қадимий нарсаларни топишган. Улар орасида 5 метрли ёғоч ҳайкал ҳам бўлиб, у қадимги одамларнинг санами эди.

Бу ҳайкаллар ва нарсаларнинг ёши хусусида олимлар 100 йилдан кўпроқ вақтдан бери баҳслашиб келишарди. Яқинда улар унинг 30 грамм келадиган бир бўлагини синдириб, радиоуглерод таҳлилига юборишди. Бўлакларга бўлиниб, Санкт-Петербург ва Москвадаги лабораторияларга жўнатилди. Ҳар икки таҳлили бир хил чиқиб, ҳаммани ҳайратга солди.

Шигир санамининг ёши 9,5 минг йилга тенг бўлиб, у Миср эҳромларидан 1,5 баробар катта экан.

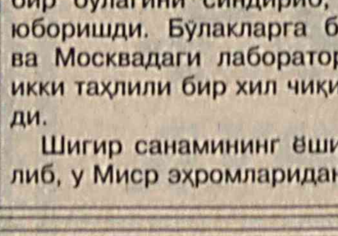

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1999 йил 16 мартдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари — 113 сўм 73 тийин.

ДУШАНБА, 22

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
*
8.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Миниатюра ранг тасвири».
8.50 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.15 Лирик тароналар.
9.40 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Ватан остонадан бошланади».
10.20 «Кавингтон Кросс». Кўп серияли бадиий фильм. 3-4 сериялар.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада симфоник оркестрининг концерти.
12.40 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
13.00 «Оталар чойхонаси». Мусиқий-дам олиш дастури.
14.10-14.40 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Олимп сари одимлар». Премьера.
18.25 «Мардлар қўриқлайди Ватанни!»
18.45 «Куйла, ёшлигим».
19.05 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.40 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Биржа ва банк хабарлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен баҳорни соғиндим». Мусиқий дастур.
21.45 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 31-қисм.
22.35 **«Маънавият» дастури.**
23.25 Эркин ва юнон-рум кураши бўйича Мустақиллик кубоги халқаро турнири. Финал мусобақалари.
23.55 «Ахборот».
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

ЁШЛАР ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ким эпчил-у, ким чаққон», «Мульттомоша»)
18.40 «Темурнома»: Расадхона.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Юксалиш».
19.45, 20.35, 23.30 Эълонлар.
19.50 «Полиция комиссари». Телесериал.
20.40 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
21.00 «Олам футболи».
21.15 «О, ёшлигим...»
21.35 «Ўзбегим машинаси». ЎзДЭУ авто.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мирзо Улуғбек айёми».
23.35 «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»)
01.00 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III
TTV

17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.20 «Сен ҳақингда ва сен учун».
18.35 «Кутилмаган тўрт нотавон». Телесериал.
19.20 Мусиқий танаффус.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Бурч ва масъулият».
20.15 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Офисина» бари фирибгарлари». Телесериал.
21.55 «Спорт-тайм».
22.20 «Талабларга биноан».
22.50 «ДАРАКЧИ».
23.00 Оҳанглар ва эълонлар.
23.10 Саргузашт фильмлар экрани.
00.50 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ-IV

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 «Дил изҳори».
*
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. «Полиция академияси». Бадиий фильм.
17.30 «Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
18.00 Клип-антракт.
*
18.15 «Бу эрмак жонворлар».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
Россия жамоат телевидениеси
19.05 Душанба куни Познер билан. «Биз» дастури.
19.45 Милиция сериали премьераси. «Чироқлари синган кўча-3».
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Вақт хазинасидан».
22.40 «Замонавий дизайн».
23.00 «Вести».
23.30 Киносеанс. «Викинглар ўчи». Бадиий фильм.
00.55 «Ахборот» (рус тилида)
01.20-01.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

СЕШАНБА, 23

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Шукуҳлар ола кел». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 31-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.30 «Шоирлар — болаларга».
10.55 Кундузги сеанс. «Сирли шарча». Бадиий фильм.
12.05 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Қорақалпоғистон.
12.45 «Мусиқа ва замон».
13.10 «Қундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
13.40 «Театр менинг тақдиримда».
14.10-14.40 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
***
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор»-»Трактор». «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида «Янгиликлар».
18.50 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
19.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.05 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Экран куйлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 Огаҳий таваллудининг 190 йиллигига «Латиф лутфу-наволар». 2-қисм.
21.40 «Ихлос». Озод Шарафуддинов.
22.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Кавингтон Кросс». Кўп серияли бадиий фильм. 5-6 сериялар.
23.50 «Ахборот».
00.20-00.25 Ватан тимсоллари.

ЁШЛАР ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 31-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.45, 20.35, 22.30 Эълонлар.
19.50 «Полиция комиссари». Телесериал.
20.40 «Парламент».
20.55 «Мутолаа».
21.05 «Ҳудуд».
21.35 «Темурнома»: Афсонада бордир ҳақиқат.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Тош тилсим».
00.35 «Спорт қитъаси».
00.15 Шарқ эстрадаси.
00.30 «Спорт-қитъаси».
01.00 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III
TTV

17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.30 «Сен ҳақингда ва сен учун».
18.40 «Кутилмаган тўрт нотавон». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Соғлом авлод учун».
20.20 «Ҳиндистондан салом!» Мусиқий тўплам.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Офисина» бари фирибгарлари». Телесериал.
21.55 «Туризм ҳақида». Ҳафталик шарҳ.
22.25 «ДАРАКЧИ».
22.35 «Бешинчи ўлчов».
22.55 «Морт ва Фил». Мультсериал.
23.20 «Бу — джаз».
23.40 «Кинонигоҳ».
01.20 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ-IV

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 «Жонли тил».
*
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. «Икки шаҳар қиссаси». Бадиий фильм (Англия)
17.40 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
18.10 Клип-антракт.
*
18.15 «Куйини топинг».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
Россия жамоат телевидениеси
19.05 «Мавзу».
19.45 Милиция сериали. «Чироқлари синган кўча-3».
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Монитор-Осиё».
22.45 «Ҳунар соҳиблари».
23.00 «Вести».
23.30 Киносеанс. «Ўт ўрувчи-2». Фантастик фильм.
00.55 «Ахборот» (рус тилида)
01.20-01.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 24

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Баҳор».
8.40 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан».
9.05 «Меҳригиё».
9.25 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
[illegible]
... чемпионати. «Нефтчи» (Фарғона) — «Самарқанд».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
18.40 «Сиҳат-саломатлик».
19.00 «Талаб ва таклиф».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Наврўз тароналари». Мусиқий ...
[illegible]
... этади («Жажжи гўзал», «Мульттомоша»)
18.40 «Семурғ». Ўсмирлар учун кўнгилочар дастур.
18.55 Клип-антракт.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Дил рози».
19.35 «Ракурс».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.30, 23.50 Эълонлар.
20.35 «Ринг».
20.50 «Юкингиз ерда қолмасин».
21.05 Мусиқий лаҳзалар.
21.10 «Спектаклдан сўнг...»
[illegible]
18.35 «Кутилмаган тўрт нотавон». Телесериал.
19.10 «02» тўлқинида.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.20 Ёқимли оҳанглар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Офисина» бари фирибгарлари». Телесериал.
21.55 «Хайрли оқшом».
22.25 «ДАРАКЧИ».
22.35 «Онагинам».
[illegible]
16.10 Кундузги сеанс. «Худди отаболадек». Бадиий фильм.
17.25 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
17.55 Клип-антракт.
*
18.15 «Куйини топинг».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
Россия жамоат телевидениеси
19.05 «Инсон ва қонун».
19.45 Милиция сериали. «Чироқлари синган кўча-3».
[illegible]

ПАЙШАНБА, 25

[illegible]

ЖУМА, 26

[illegible]

ШАНБА, 27

[illegible]

ЯКШАНБА, 28

[illegible]

9.15 «Ғаройибот».
9.30 «Санъат — дўстликка чорлайди». Мусиқий дастур.
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!»
11.00 «Талабалик йилларим».
11.20 «Билим-ринг».
*
12.00 «Бўстон». Тележурнал.
12.30 «Шоҳрух» клуби.
13.00 Кундузги сеанс. «Ошиқ Ғариб». Бадиий фильм.
14.15 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
14.55-15.55 «Айёмингиз муборак». Мусиқий дастур.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Истеъдод». Мусиқий дастур.
18.40 «Сеҳрли шуъла».
18.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик ...
22.40 «ТВ-1 намойиш этади». Телеанонс.
22.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «Сўғдиена».
«Аср мўъжизаси». Дам олиш дастури.
23.40 «Кино янгиликлари».
23.55 Бадиий фильм.
01.45-01.50 Ватан тимсоллари.

ЁШЛАР ТЕЛЕКАНАЛИ

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Бизнес-академия».
10.10 «Цирк, цирк, цирк...»
10.30 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 32-қисм.
11.20 «Лаззат».
11.40 «Дилфуза Абдувоҳидова куйлайди».
11.55 «Эски альбомдан».
12.00 «Обид-шоу».
...
17.40 «Болалар дунёси».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Катта танаффус», Телеуйин.)
18.40 «Бақо гули». Мусиқий дастур.
18.55 «Айёмингиз муборак».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Синфдош».
19.55, 20.40, 22.50 Эълонлар.
20.00 «Чоликуши». Телесериал. 5-қисм.
20.40 «Айёмингиз муборак».
20.45 «Дунё ҳафта ичида».
21.10 «Мусиқа салтанати». Анор Назаров.
21.30 «Миллионлар ўйини».
21.55 «Мусиқий лаҳзалар».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Кинопрофи».
22.55 Синема. «Симдаги қушча».
00.40 «Тонг юлдузи».

ЎзТВ-III
TTV

8.55 Кўрсатувлар дастури.
...
14.25 «Еввойи табиат».
14.50 «Спорт-тайм».
15.15 «Ханда дўкони».
15.40 Кинонигоҳ.
17.25 Эстрада концерти.
*
17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 Мультжумбоқ.
18.35 «Спорткент».
18.55 «Дурдоналар».
19.15 «Табриклаймиз, кутлаймиз!»
19.25, 20.00, 20.25 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Бир аёл тарихи».
20.20 «Етти иқлим садоси».
20.30 «Таҳлилнома».
21.10 «Даллас». Телесериал.
22.00 «Кўнгил наволари».
22.15 Хориж ҳангомаси.
22.35 «ДАРАКЧИ».
22.45 «Жавоҳирлар соҳили».
23.00 Оҳанглар ва эълонлар.
...
11.00 «Оскар совриндорлари антологияси».
11.20 «Буч Кессиди ва Санденс Кид». Бадиий фильм.
13.20 «Буржлар башорати».
14.20-15.00 «Дўстлик» видеоканали.
***
17.10-18.30 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.30 Кўрсатувлар тартиби.
18.35 «Тенгдошлар».
*
Россия жамоат телевидениеси
18.55 КВН-99.
*
21.00 «Сиз уларни танийсиз».
21.30 «Бу ажиб дунё».
21.45 «Мюзик-холл».
22.05 Якшанба кинозали. «Омадсизлик». Бадиий фильм.
23.40 «Таҳлилнома» (рус тилида)
00.10-00.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

(22 мартдан — 28 мартгача)

● **ҚЎЙ** — Ушбу кунларда қолиб кетган ишларни ниҳоясига етказиш айни муддаодир. Хавфли, ўткир вазиятларда ёрдамсиз қолишингиз эҳтимоли бор. Нохуш хабарлар келиши мумкин. Бироқ енг шимариб, узоқни кўзлаб мақсад сари интилинг.

● **БУЗОҚ** — Турли аниқ-равшан ишлар, ҳаётнинг моддий жабҳалари билан боғлиқ сафарлар билан шуғулланишингиз фойдадан ҳоли бўлмайди. Интилишларингизнинг тизгинини бошқарсангиз, барча ўткир муаммоларингиз барқарорлашади.

● **ЭГИЗАКЛАР** — Тақдирингизда кутилмаган бурилишлар яратувчи учрашувлар бўлиши, унутилган режаларингизга қайтишингиз мумкин. Ишларингизга, юриш-туришингизга, соғлиғингизга ношудлигингиз, бoқибеғамлигингиз халал беради. Дам олиш кунларини уйда ўтказишга ҳаракат қилинг.

● **ҚИСҚИЧБАҚА** — Иш жойингиз, хизматингиз жойида тасодифий яхши томонга ўзгаришлар бўлиши эҳтимоли бор. Йўқотишларнинг олдини олиш учун яхши дам олиш, сокин ухлаш тавсия қилинади. Оила аъзоларингиз кутилмаганда сизни қўллаб-қувватлайдилар.

● **АРСЛОН** — Қолиб кетган моддий масалалар яна бир бор сизни чулғаб олади. Таниш-билишларингизнинг торгина доираси орқали фойда келтирувчи ишларни амалга оширса бўлади. Шу топда диққатингиз марказини оилангиз, ота-онангиз, уй хўжаликлари эгаллайдилар. Ушбу даврда турли жиддий ваъдалар беришдан ўзингизни тийишингизга тўғри келади. Арзимаган лоқайдлик, сиз учун жиддий нохушликка айланиши мумкин.

● **ПАРИЗОД** — Барча ишларингизда ижобий силжишлар кутилмоқда. Безовталик келтириб чиқарадиган масалалар: моддий ишлар, оила, фарзандларингиз ва саломатлигингиздир. Яқин орада нуфузли лавозимга ўтишингиз эҳтимолдан ҳоли эмас. Айни пайтда қарз олиб қарз бериш тавсия қилинмайди.

● **ТАРОЗУ** — Ушбу кунлар саломатлигингизга салбий таъсир кўрсатади. Ҳафтанинг дастлабки кунларида яхши кайфият ва омад сизга ҳамроҳ бўлади. Ижодингизга жуфти ҳалолингиз ёки севиклигингиз илҳом бағишлайдилар. Бетоқат бўлишингиз, ўзингизни нохуш ҳис қилишингиз мумкин.

● **ЧАЁН** — Барча муаммоларингизни бирваракайига ҳал қилишга асабингизни таранглаштириб интилиш саломатлигингизга салбий таъсир қилади. Шунга қарамасдан ҳафтанинг дастлабки кунлари омадли келиши кутилмоқда. Тадбиркорлар, ишбилармонлар, яхшигина фойда келишига умид боғласангиз бўлади.

● **ЎҚОТАР** — Муаммоларингиз чигали осонгина ечилади. Шунингдек, ушбу ҳафтада моддий масалаларингизни ҳал қилишингиз алоҳида аҳамиятга эга. Урнингизни ўзгартириш иштиёқи ўзини намоён этади. Дам олиш кунлари узоқ сафарга чиқиш эҳтимоли бор.

● **ТОҒ ЭЧКИСИ** — Ушбу ҳафтанинг ижобий томонлари сизга оптимизм, ишчанлик, касбингиз соҳасида юксак натижаларни инъом қилади. Сешанба ва пайшанба кунлари асабий томондан шикасталик эҳтимоли ошади. Мулоқотингиз доирасини ўзгартириш тавсия этилади. Сиз кутган хўжалик ишлари ва оилавий муносабатлар ўзини оқламайди.

● **ҚОВҒА** — Моддий-молиявий масалаларда тадбиркорликдаги ҳамкорларингиз ёки мижозларингиз томонидан сиз кутмаган ҳаракатлар содир бўлиши эҳтимоли бор. Ҳафта охирида бетоблик безовта қилиши мумкин. Дам олиш кунларини яқин кишилар ёки оила даврасида ўтказганингиз маъқул.

● **БАЛИҚ** — Ҳафта бошида узоқ сафарлар кутмоқда. Яхши таклиф олишингиз мумкин. Ҳақиқат билан хавотир мувозанатга келиб, режалаган ишларингизни амалга ошишига ёрдам беради. Дам олиш кунлари узоқ сокин уйқу, очиқ ҳаво танингизга ором бағишлайди.

Кучи — адолатда
АДОЛАТ
Ўзбекистон «Адолат» СДП газетаси

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

ҲОМИЙ: Ўзбекистон Республикаси «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Акмал ҚОСИМОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Акбархўжа РАҲИМОВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Равшан ҲАЙДАРОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Қодиржон СОБИРОВ (бўлим мудири), Мурод КАЛОНХОНОВ (масъул котиб).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Котибият — 136-55-64.
Эълонлар бўлими: 136-55-96.

Навбатчи — *Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ.*

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140.
Буюртма Г— 0212,
ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди.

● *Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар.*

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди 20.00.

МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.